

82. Torstaina 19 päivänä lokakuuta 1995

kello 19

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Kolmas käsittely

1) Hallituksen esitys laiksi leimaverolain muuttamisesta 2166

Hallituksen esitys 52/1995 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 13/1995 vp

2) Hallituksen esitys laiksi vartioimisliikelain 2 §:n muuttamisesta „

Hallituksen esitys 50/1995 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 2/1995 vp

3) Hallituksen esitys laiksi tapaturmavirustosta annetun lain kumoamisesta „

Hallituksen esitys 94/1995 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö 8/1995 vp

4) Hallituksen esitys laiksi pienyrityksen vuosilomarahasta annetun lain kumoamisesta 2167

Hallituksen esitys 91/1995 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö 9/1995 vp

5) Hallituksen esitys laiksi rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain 5 §:n väliaikaisesta muuttamisesta 2170

Hallituksen esitys 95/1995 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö 10/1995 vp

6) Hallituksen esitys laiksi yritystuesta annetun lain muuttamisesta 2170

Hallituksen esitys 61/1995 vp
Talousvaliokunnan mietintö 15/1995 vp

7) Hallituksen esitys laiksi sähkölain muuttamisesta „

Hallituksen esitys 89/1995 vp
Talousvaliokunnan mietintö 16/1995 vp

8) Hallituksen esitys laiksi huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain muuttamisesta „

Hallituksen esitys 90/1995 vp
Talousvaliokunnan mietintö 17/1995 vp

Lähetekeskustelu

9) Hallituksen esitys Argentiinan kanssa tulo- ja varallisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä 2171

Hallituksen esitys 137/1995 vp

10) Hallituksen esitys Etelä-Afrikan kanssa tuloveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä „

Hallituksen esitys 138/1995 vp

11) Hallituksen esitys Pakistanin kanssa tuloveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä „

Hallituksen esitys 139/1995 vp

12) Hallituksen esitys Tsekin kanssa tulo- ja varallisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä 2171

Hallituksen esitys 140/1995 vp

13) Hallituksen esitys Ukrainan kanssa tulo- ja varallisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ”

Hallituksen esitys 141/1995 vp

14) Hallituksen esitys Pohjoismaiden välillä tehdyn yhteistyösopimuksen muuttamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ”

Hallituksen esitys 142/1995 vp

15) Hallituksen esitys ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamista koskevan yleissopimuksen yhdenmutoista pöytäkirjan eräiden määräysten hyväksymisestä .. ”

Hallituksen esitys 143/1995 vp

16) Hallituksen esitys Argentiinan kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja molempuolista suojaamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ”

Hallituksen esitys 144/1995 vp

17) Hallituksen esitys Chilen kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja molempuolista suojaamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä .. ”

Hallituksen esitys 145/1995 vp

18) Hallituksen esitys Korean tasaval-
lan kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ”

Hallituksen esitys 146/1995 vp

19) Hallituksen esitys Thaimaan kunin-
gaskunnan kanssa tehdyn sijoitusten edis-
tämistä ja suojaamista koskevan sopimuk-
sen eräiden määräysten hyväksymisestä .. 2172

Hallituksen esitys 147/1995 vp

20) Hallituksen esitys Vietnamin kanssa
tehdyn sijoitusten edistämistä ja molem-
minpuolista suojaamista koskevan sopi-
muksen eräiden määräysten hyväksymi-
sestä ”

Hallituksen esitys 148/1995 vp

21) Hallituksen esitys laeiksi yhdistys-
lain 49 §:n ja patentti- ja rekisterihallituk-
sen suoritteista perittävistä maksuista an-
netun lain 3 §:n muuttamisesta ”

Hallituksen esitys 149/1995 vp

22) Hallituksen esitys laiksi väestötieto-
lain 18 §:n muuttamisesta ”

Hallituksen esitys 150/1995 vp

23) Hallituksen esitys laiksi moottori-
ajoneuvoverosta annetun lain muuttami-
sesta ”

Hallituksen esitys 151/1995 vp

24) Hallituksen esitys laiksi polttoaine-
maksusta annetun lain muuttamisesta ”

Hallituksen esitys 152/1995 vp

25) Hallituksen esitys laiksi vaikeavam-
maisille yrittäjille myönnettävistä veron-
huojennuksista ”

Hallituksen esitys 153/1995 vp

26) Hallituksen esitys laiksi indeksieh-
don käytöstä vuosia 1996 ja 1997 koskevis-
sa työ- ja virkaehtosopimuksissa ”

Hallituksen esitys 154/1995 vp

27) Hallituksen esitys laiksi veronkanto-
lain muuttamisesta ”

Hallituksen esitys 155/1995 vp

28) Hallituksen esitys laiksi alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain 9 §:n muuttamisesta 2172

Hallituksen esitys 156/1995 vp

29) Hallituksen esitys laiksi eräistä elintarvikerasvoista annetun lain kumoamisesta 2173

Hallituksen esitys 157/1995 vp

30) Hallituksen esitys aluksen takavarikkoa koskevan lainsäädännön muuttamisesta „

Hallituksen esitys 158/1995 vp

31) Hallituksen esitys laiksi merenkululaitoksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta „

Hallituksen esitys 159/1995 vp

32) Hallituksen esitys laiksi Suomen Vientiluotto Oy:n korkotuesta, valuuttakurssitappioiden korvaamisesta ja antolainauksen valtion takauksista annetun lain 1 ja 2 §:n muuttamisesta 2174

Hallituksen esitys 160/1995 vp

33) Hallituksen esitys laeiksi patenttilain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta „

Hallituksen esitys 161/1995 vp

34) Hallituksen esitys laeiksi kauppakisterilain, elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetun lain, kirjanpitolain 33 §:n ja tilintarkastuslain 1 §:n muuttamisesta „

Hallituksen esitys 162/1995 vp

35) Hallituksen esitys maastoliikennelaiksi „

Hallituksen esitys 163/1995 vp

36) Talousarvioaloitteet 1—364/1995 vp „

1 Aittoniemi: Kehitysyhteistyöhön ehdotetun määrärahan vähentämisestä

2 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta ulkomaalaisvaltuutetun vaihtamiseksi

3 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta poliisilaitokselle rikoksen kautta saadun omaisuuden jäljittämisen tehostamiseen

4 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta vihjepalkkioiden maksamiseksi rikostutkinnassa

5 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta poliisin pommiryhmien varustamiseen

6 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta Helsingin poliisilaitoksen ulkomaalaisryhmän työhön

7 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta poliisin tiedustelutoiminnassa käytettävien välineiden hankkimiseen

8 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta erityistilintarkastuksen toimittamiseksi omaisuudenhoitoyhtiö Arsenalissa

9 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta kotitalousneuvontaa tekevien järjestöjen toimintaan

10 Aittoniemi ym.: Määrärahan osoittamisesta Sata-Häme soi -musiikkitahtuman tukemiseen

11 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta seurantalojen kunnostukseen

12 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta Inkulan kivisillan kunnostamiseen ja säilyttämiseen museosiltana Viljakkalassa

13 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta Ikaalisten Nouseva Voima ry:lle luonto- ja suunnistustapahtuman järjestämiseen Euroopan parlamentin jäsenille

14 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta Suomen Palloliitolle valmentajan hankkimiseksi jalkapallomaajoukkueelle

15 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta petoeläinten aiheuttamien tuhojen täysimääräiseen korvaamiseen

16 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta Kovelahden tien n:o 2611 parantamiseksi Turun ja Porin läänissä

17 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta Harhalan — Valkeakosken tien peruskorjaukseen

18 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta tien n:o 2764 peruskorjaamiseen välillä Luhalahti — Sisättö Ikaalisissa

19 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta Hirvilahden — Kyrönlahden tien peruskorjaukseen Viljakkalassa

20 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta paikallistien 13255 (Myllykarttu — Lauttakangas) peruskorjaukseen

21 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta yksityisteiden kunnossapitovastuksiin

22 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta tuotannollisten ideoiden kehittämiseen

23 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta Joulumaa-projektin aloittamiseen Lapissa

24 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta kaupallisten sihteerien ja ulkomaankaupan konsulttien kouluttamiseen ja palkkaamiseen

25 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta kätkytkuolemien syiden tutkimiseen

26 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta varusmiesten kotiuttamisrahaan

27 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta lomien järjestämiseen toistaan hoitaville ikääntyville puolisoille

28 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta Mustalaislähetys ry:n toimintaan

29 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta sotaveteraanijärjestöjen kuntoutus- ja harrastustoiminnan tukemiseen

30 Aittoniemi: Pakolaisten vastaanottamiseen ehdotetun määrärahan vähentämisestä

31 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta Somaliasta ja Jugoslavian Kosovosta saapuneiden pakolaisten palauttamiseksi kotimaahansa

32 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta Karvian Suomijärven kunnostamiseen

33 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta pienten järvien kunnostustöihin

34 Ala-Nissilä ym.: Määrärahan osoittamisesta lossi- ja lauttaliikenteen ylläpitämiseen tielaitoksen Turun piirissä

35 Ala-Nissilä: Määrärahan osoittamisesta ns. Haku-tien rakentamiseen välillä Aura — Mynämäki — Mietoinen

36 Ala-Nissilä: Määrärahan osoittamisesta Karhunojan ja Riihikosken välisen tien rakentamiseen

37 Alaranta: Eduskunnan valio-
kuntien matkoihin ehdotetun määrärahan vähentämisestä

38 Alaranta: Puoluetoiminnan tukemiseen ehdotetun määrärahan vähentämisestä

39 Alaranta ym.: Määrärahan osoittamisesta Pyhäjoen lukion rakentamiseen

40 Alaranta ym.: Määrärahan osoittamisesta Oulaisten Petäjäskosken ala-asteen rakentamiseen

41 Alaranta: Määrärahan osoittamisesta Pyhäjoen virkistyskäytön parantamiseen

42 Alaranta: Määrärahan osoittamisesta Lahdenlammen kunnostamiseen Merijärvellä

43 Alaranta: Määrärahan osoittamisesta tulvasuojelutyöhön Kalaajoessa

44 Alaranta: Määrärahan osoittamisesta paikallisteiden kunnostukseen Alavieskassa

45 Alaranta: Määrärahan osoittamisesta Pyhäjoki — Vihanti-maantien perusparantamiseen

46 Alaranta: Määrärahan osoittamisesta Vihannin kirkonkylän liikennejärjestelyihin

47 U. Anttila ym.: Puolustusmateriaalihankintoihin ehdotetun määrärahan vähentämisestä

48 U. Anttila ym.: Asuntojen peruskorjausavustusten jakamisesta

49 Apukka ym.: Määrärahan osoittamisesta Ounasjoen kalataloudelliseen kunnostamiseen

50 Aula ym.: Määrärahan osoittamisesta Perämeren kalantutkimus-aseman rakentamiseen Simoon

51 Aula ym.: Määrärahan osoittamisesta yleissivistävien oppilaitosten perustamiskustannuksiin Lapin läänissä

52 Aula ym.: Määrärahan osoittamisesta Lapin vajaatuottoisten metsien kunnostamiseen

53 Aula ym.: Määrärahan osoittamisesta Kera Oy:lle Lapin riskirahoituspääoman kartuttamiseen

54 Biaudet: Kehitysavun korkotukiluottojen myöntämisvaltuuden jäädyttämisestä

55 Bremer: Määrärahan osoittamisesta pääradan melusuojiin rakentamiseen

56 Dromberg: Määrärahan osoittamisesta kotitaloustutkimukseen

57 Dromberg ym.: Määrärahan osoittamisesta rantaradan rakentamiseksi neliraiteiseksi välillä Helsinki — Leppävaara

58 Filatov ym.: Määrärahan osoittamisesta Hämeen maakunnan seudullisten virkistysalueiden toteuttamiseen

59 Gustafsson ym.: Määrärahan osoittamisesta Suomen nuorisokirjallisuuden instituutin toiminnan tukemiseen

60 Gustafsson ym.: Määrärahan osoittamisesta Suomen Työväen Musiikkiliitolle puhallinmusiikin edistämiseen

61 Gustafsson ym.: Määrärahan osoittamisesta museokeskus Vapriikin rakentamiseen Tampereelle

62 Gustafsson ym.: Määrärahan osoittamisesta paikallistien 14277 (Murole — Kapee) perusparantamiseen

63 Gustafsson ym.: Määrärahan osoittamisesta Parkanon rautatieaseman ja Kurun tien välisen yhdystien rakentamiseksi

64 Hassi ym.: Määrärahan osoittamisesta pääradan Helsinki — Tampere nopeustason nostamiseen

65 Hellberg ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 6:n Koskenkylä — Kouvola -tieosuuden suunnitteluun

66 Helle ym.: Määrärahan osoittamisesta Pohjoisten eritasoliittymän rakentamiseen Tuuloksessa

67 Hurskainen: Määrärahan osoittamisesta Suomen matkailumuseon perustamiseen Imatralla

68 Hurskainen ym.: Määrärahan osoittamisesta Imatra Big Band -festivaalin tukemiseen

69 Hurskainen ym.: Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen väylän rakentamiseen maantielle 393 välillä Joutsenon keskusta — Ravattila

70 Hurskainen ym.: Määrärahan osoittamisesta Särkisalmen — Simpeleen tien kunnostamiseen

71 Hurskainen ym.: Määrärahan osoittamisesta Sorokulman — Tarnalan maantien peruskunnostamiseen

72 Hurskainen ym.: Määrärahan osoittamisesta eräisiin valtatie 6:n liikenneturvallisuutta parantaviin hankkeisiin

73 Hurskainen ym.: Määrärahan osoittamisesta eläkeläisalennukseen rautateillä

74 Hurskainen: Määrärahan osoittamisesta Ivo-niemen matkailukeskuksen rakentamiseen

75 Hurskainen ym.: Määrärahan osoittamisesta FAS-lapsen oppaan kirjoittamiseen

76 Ihämäki: Määrärahan osoittamisesta Mikkelin ympäristötekniikan instituutin kehittämiseen

77 Ihämäki: Määrärahan osoittamisesta Vihantasalmen sillan rakentamiseen

78 Ihämäki: Määrärahan osoittamisesta liikennejärjestelyjen toteuttamiseen Savonlinnassa

79 Ihämäki: Määrärahan osoittamisesta valtatie 5:n rakentamiseen välillä Lusi — Mikkeli

80 Ihämäki: Määrärahan osoittamisesta Kymijoen kanavaselvityksen jatkamiseen

81 Ihämäki: Määrärahan osoittamisesta Mäntyharjun kanavahankkeen edistämiseen

82 Ihämäki: Määrärahan osoittamisesta Savonradan yleissuunnitteluun

83 Immonen ym.: Määrärahan osoittamisesta Uuteenkaupunkiin johtavan Hepokarin väylän syventämiseen ja oikaisuun

84 Isohookana-Asunmaa ym.: Määrärahan osoittamisesta yleissivistävien oppilaitosten perustamiskustannuksiin

85 Isohookana-Asunmaa ym.: Määrärahan osoittamisesta ympäristöhallinnon EU-hankkeiden valtion kansallisen rahoitusosuuden nostamiseksi

86 Joenpalo ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 2:n (Helsinki — Pori) kehittämisen

87 Joenpalo ym.: Määrärahan osoittamisesta Turun — Toijalan radan sähköistykseen

88 Jääskeläinen ym.: Viestinnän avustuksiin ehdotetun määrärahan vähentämisestä

89 Jääskeläinen ym.: Määrärahan osoittamisesta lasten kotihoidon tuen budjettiperusteiseen korottamiseen

90 Kalli ym.: Määrärahan osoittamisesta maantien rakentamiseen välillä Eurajoki — Kiukainen — Kokemäki

91 Kalli ym.: Määrärahan osoittamisesta Lapin Tl. — Hinnerjoen tien rakentamiseen

92 Kallio ym.: Määrärahan osoittamisesta Kiukaisten ratapihan korjaukseen

93 Kallis: Määrärahan osoittamisesta rakennusavustuksena Karhunmäen kristilliselle kansanopistolle

94 Kallis: Määrärahan osoittamisesta Suomen ev.lut. Kansanlähetys ry:n toiminnan tukemiseen

95 Kallis: Määrärahan osoittamisesta Lohtajan Kirkkomusiikkijuhlat ry:n toiminnan tukemiseen

96 Kallis: Määrärahan osoittamisesta kansainvälisen leirikeskuksen rakentamiseen Kokkolaan

97 Kallis: Määrärahan osoittamisesta paikallistien 17939 peruskorjaukseen Kruunupyssä

98 Kallis: Määrärahan osoittamisesta Kokkolanseudun Invalidit ry:n tukemiseen

99 Kallis: Määrärahan osoittamisesta Emelie-kodin toiminnan tukemiseen Kokkolassa

100 Kallis: Määrärahan osoittamisesta Luthersk Inremissions hem -nimisen virkistyskodin toiminnan tukemiseen Luodossa

101 Kallis: Määrärahan osoittamisesta Larsmon Lähetyskoti ry:n toiminnan tukemiseen

102 Kankaanniemi ym.: Määrärahan osoittamisesta kansainväliseen kehitysyhteistyöhön

103 Kankaanniemi: Määrärahan osoittamisesta metsänparannustöihin Keski-Suomessa

104 Kankaanniemi ym.: Määrärahan osoittamisesta Keiteleen kanavan alikulkukorkeuksien korottamiseksi

105 Kankaanniemi ym.: Määrärahan osoittamisesta perustettavalle alkoholitutkimusinstituutille

106 Kankaanniemi ym.: Määrärahan osoittamisesta ylimääräisen rintamalisän korottamiseen

107 Kankaanniemi ym.: Määrärahan osoittamisesta rintamaveteraarien kuntoutukseen

108 Kankaanniemi ym.: Määrärahan osoittamisesta kristillisten järjestöjen päihdehuoltotyön tukemiseen

109 Kankaanniemi ym.: Ympäristöraaston perustamisesta

110 Kankaanniemi ym.: Veteraanien asuntojen korjausavustusten lisäämisestä

111 Karjula ym.: Määrärahojen osoittamisesta yhdyskuntien vesien-suojeluinvestointeihin

112 Karpio ym.: Määrärahan osoittamisesta Haapamäen avovankilan rakentamiseksi Keuruulle

113 Kemppainen ym.: Määrärahan osoittamisesta EU:n tavoite 6 -alueen kehittämiseen

114 Kemppainen ym.: Määrärahan osoittamisesta Kainuun mekaanisen konepajateollisuuden kehittämissikön käynnistämiseen

115 Kempainen ym.: Veikkauksen ja raha-arpajaisien voittovarojen jakoperusteista

116 Kempainen ym.: Määrärahan osoittamisesta kotimaisten marjojen alkutuotevähennyksen poistamisen kompensoimiseksi

117 Kempainen ym.: Määrärahan osoittamisesta Oulujokilaakson turvesoiden kunnostamiseen

118 Kiljunen ym.: Määrärahan osoittamisesta Rauhankasvatusinsituutin toiminnan edistämiseen

119 Kiljunen ym.: Monenkeskiseen kehitysyhteistyöhön ehdotettujen määrärahojen kohdentamisesta

120 Kiljunen ym.: Varsinaisen kehitysyhteistyön uusien myöntö- ja sopimusvaltuuksien myöntämättä jättämisestä

121 Kiljunen ym.: Määrärahan osoittamisesta Teatteri Kehä III:n tilahankkeen rahoittamiseen

122 Kiljunen ym.: Määrärahan osoittamisesta kehitysmaiden ja lähialueiden ystävyyssuhteiden toimintaan

123 Kiljunen ym.: Määrärahan osoittamisesta päiväkotirakentamiseen

124 Kiljunen ym.: Määrärahan osoittamisesta koulurakennusinvestointeihin

125 Kiljunen ym.: Määrärahan osoittamisesta asunto-osakeyhtiöiden korjausavustuksiin

126 Kiviniemi ym.: Määrärahan osoittamisesta Etelä-Pohjanmaan ajoharjoitteluradan rahoituskustannuksiin

127 Kiviniemi ym.: Työmarkkinatuen takaamisesta alle 20-vuotiaille

128 Koistinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Kajaanin varuskunnan kasarmien korjaamiseen

129 Koistinen ym.: Määrärahan osoittamisesta metsänparannustöihin

130 Koistinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Hakasuon kalanviljelylaitoksen toimintaan

131 Koistinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Savon radan suunnitteluun

132 Koistinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Iisalmen — Kontiomäen — Oulun radan sähköistämiseen

133 Koistinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Kontiomäen — Murtojärven rataosan raiteenvaihtoon

134 Koistinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Vartiuksen terminaalijärjestelmän ja teollisuusalueen kehittämiseen

135 Koistinen ym.: Määrärahan osoittamisesta indeksikorotuksen suorittamiseen rintamaliin täysimääräisenä

136 Koistinen ym.: Määrärahan osoittamisesta rintamaveteraanien vähimmäiseläketurvan kehittämiseen

137 Koistinen ym.: Määrärahan osoittamisesta indeksikorotuksen suorittamiseen sotilasvammakorvauksiin täysimääräisenä

138 Koistinen ym.: Määrärahan osoittamisesta sotainvalidien asuntojen muutostöistä aiheutuviin kustannuksiin

139 Koistinen ym.: Määrärahan osoittamisesta sotainvalidien puolisojen kuntoutukseen

140 Koistinen ym.: Määrärahan osoittamisesta sotalaskien kuntouttamiseen

141 Koistinen ym.: Määrärahan osoittamisesta rintamaveteraanien kuntoutukseen

142 Koistinen ym.: Määrärahan osoittamisesta kotirintamanaisille

143 Koistinen ym.: Määrärahan osoittamisesta veteraanien hammas-
huollon korvauksen laajentamiseen

144 Koistinen ym.: Määrärahan osoittamisesta sotainvalidien puheli-
mien hankintaan

145 Kokkonen ym.: Määrärahan osoittamisesta Töölönlahden kun-
nostamiseen

146 Komi ym.: Määrärahan osoit-
tamisesta Joroisten musiikkiyhdis-
tys ry:lle musiikkipäivien järjestämi-
seen

147 Komi ym.: Määrärahan osoit-
tamisesta maaseudun elinkeinotoi-
minnan ja luonnonmukaisen tuotan-
non kehittämiseen

148 Komi: Määrärahan osoittami-
sesta valtatie 5:n rakentamisen aloit-
tamiseen välillä Joroinen — Varkaus

149 R. Korhonen ym.: Määrärahan
osoittamisesta Savon radan suunnit-
teluun

150 Korteniemi: Määrärahan osoit-
tamisesta Tornionjoen, Muonion-
joen ja Simojoen elvyttämiseen lohi-
joiksi

151 Korteniemi: Määrärahan osoit-
tamisesta Lankojärven itäpuolen
tien ja Kaaranneksen tien paranta-
miseen Pellon kunnassa

152 Korteniemi: Määrärahan osoit-
tamisesta kevyen liikenteen väylien
rakentamiseen valtatie 21:lle Pellon
kunnassa

153 Korteniemi: Määrärahan osoit-
tamisesta kevyen liikenteen väylien
rakentamiseen Ylitornion kunnassa

154 Korteniemi: Määrärahan osoit-
tamisesta tieosuuden Lempeä —
Kolarin kunnan raja kunnostami-
seen Väylänvarren tiellä Pellon kun-
nassa

155 Korteniemi: Määrärahan osoit-
tamisesta Kolarin — Kurtakon —
Ylläsjärven tien parantamiseen

156 Korteniemi: Määrärahan osoit-
tamisesta Kolarin rautatieaseman
parantamiseen

157 Korteniemi ym.: Määrärahan
osoittamisesta Luoteis-Lapin liittä-
miseksi valtakunnan verkkoon

158 Korteniemi: Määrärahan osoit-
tamisesta Ylitornion Meltosjärvien
kunnostamiseen

159 V. Koski: Puolustusministeriön
hallinnonalalle ehdotetun määrära-
han vähentämisestä

160 V. Koski: Määrärahan osoitta-
misesta Kimolan sulun rakentami-
sen edellyttämien tutkimusten ja
suunnittelun käynnistämiseen

161 V. Koski ym.: Määrärahan
osoittamisesta Pohjois-Valkealan ja
Jaalan siirtoviemärin rakentamiseen

162 J. Koskinen ym.: Määrärahan
osoittamisesta rauhantyön edistämi-
seen

163 J. Koskinen ym.: Määrärahan
osoittamisesta Helsingin — Tampe-
reen ja Riihimäen — Lahden ratojen
kehittämiseen

164 J. Koskinen ym.: Määrärahan
osoittamisesta aloittaville ja toimi-
ville pk-yrityksille tarkoitetun alue-
tason palvelutoiminnan kehittämi-
seen

165 M. Koskinen ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 8:n perusparannukseen

166 M. Koskinen: Määrärahan osoittamisesta kriisivesijohdon aikaansaamiseksi välille Naantali — Raisio — Turku

167 Krohn ym.: Määrärahan osoittamisesta teattereiden toiminta-avustuksiin

168 Krohn ym.: Määrärahan osoittamisesta näyttämötaiteen edistämiseen

169 Kuisma ym.: Määrärahan osoittamisesta Itämerikeskuksen kunnostukseen

170 J. Kukkonen ym.: Määrärahan osoittamisesta Rauhanaseman kunnostustyöhön

171 J. Kukkonen ym.: Määrärahan osoittamisesta lossiliikenteen sujuvuuden turvaamiseksi

172 J. Kukkonen ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 5:n kunnostamiseen välillä Vehmasmäki — Hiltulanlahti

173 Kuoppa ym.: Asehankintamäärärahojen vähentämisestä

174 Kuoppa ym.: Määrärahan osoittamisesta valimoinstituutin tilojen rakentamiseen

175 Kuoppa ym.: Määrärahan osoittamisesta pienhköjen teiden korjaamiseen ja kevyen liikenteen väylien rakentamiseen

176 Kuoppa ym.: Määrärahan osoittamisesta lapsilisien aiemman tason palauttamiseen

177 Kuoppa ym.: Määrärahan osoittamisesta sairausajan vähimmäispäivärahaan

178 Kuoppa ym.: Määrärahan osoittamisesta kunnille ja kuntayhtymille työttömyyden lieventämiseen

179 Kuoppa ym.: Määrärahan osoittamisesta työmarkkinatukeen

180 Kuoppa ym.: Määrärahan osoittamisesta Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen toiminnan turvaamiseen

181 Kuoppa ym.: Määrärahan osoittamisesta asumistukeen

182 Kuoppa ym.: Määrärahan osoittamisesta asuntorahastolle rakentamisen lisäämiseen

183 Kuosmanen: Määrärahan osoittamisesta valtatie 6:n liikenteen turvallisuuden parantamiseksi välillä Koskenkylä — Kouvola

184 Kurola ym.: Määrärahan osoittamisesta Martin — Rovalan tien perusparannukseen Savukosken kunnassa

185 Lahtela: Määrärahan osoittamisesta tieyhteyden Onkamo — Niirola — valtakunnan raja parannukseen

186 Lahtela ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 17:n rakentamiseen välillä Ylämylly — Noljakka

187 Lahtela: Määrärahan osoittamisesta rataosan Joensuu — Onkamo perusparannukseen

188 Lahtela: Määrärahan osoittamisesta rataosan Joensuu — Uimaharju perusparannukseen

189 Lahtela: Määrärahan osoittamisesta Puhoksen satamaraiteen rakentamiseen

190 Lahtela: Määrärahan osoittamisesta Liperin kunnan Viinijärven yläasteen peruskorjaukseen

191 Lahtela: Määrärahan osoittamisesta Kiteen yläasteen peruskorjaukseen

192 Lahtela: Määrärahan osoittamisesta Mutalan yläasteen peruskorjaukseen Joensuussa

193 Lahtela: Määrärahan osoittamisesta maantien 486 Kitee — Koi-vikko kevyen liikenteen väylän rakentamiseen

194 Lahtela: Määrärahan osoittamisesta biosfäärialueen tutkimustoi-minnan tutkijan vakinaistamiseen

195 Lahtela: Määrärahan osoittamisesta yhdyskuntien vesiensuojelu-toimenpiteisiin

196 Lahtela: Määrärahan osoittamisesta yhdyskuntien vesihuoltotoi-menpiteisiin Pohjois-Karjalassa

197 Lahtela: Määrärahan osoittamisesta Viinijärven — Ylämyllyn siirtoviemäriä varten

198 Lahtela: Määrärahan osoittamisesta Itä-Suomen vihertietokes-kuksen perustamiseen Polvijärvelle

199 Laitinen: Määrärahan osoittamisesta elokuva-alan tutkimus- ja testaustoiminnan loppuunsaattami-seen

200 Lehtosaari: Määrärahan osoit-tamisesta perustienpitoon Tielaitek-sen Kymen piirissä

201 Lehtosaari: Määrärahan osoit-tamisesta maantien 4401 (Lohikoski — Kiviapaja) peruskorjaukseen

202 Lehtosaari: Määrärahan osoit-tamisesta valtatie 5:n rakentamiseen välillä Heinola — Mikkeli

203 Lehtosaari: Määrärahan osoit-tamisesta maantien 437 (Sulkava — Rantasalmi) peruskorjaukseen

204 Lehtosaari: Määrärahan osoit-tamisesta Kerimäen — Enonkosken tien peruskorjaukseen

205 Lehtosaari: Määrärahan osoit-tamisesta yksityisteiden kunnossapi-toon

206 J. Leppänen ym.: Määrärahan osoittamisesta Keski-Suomen maa-talous- ja metsäopiston lisärakenta-miseen ja peruskorjaukseen Tarvaa-lassa

207 P. Leppänen ym.: Määrärahan osoittamisesta hiukkaskiihdyttimen rakentamiseksi Suomeen

208 Lindqvist: Määrärahan osoit-tamisesta Hämeen rykmentin huolto-koulutuskeskuksen asekoulun kent-tätykistön opetuskorjaamon raken-tamiseen

209 Lindqvist: Määrärahan osoit-tamisesta maantien 295 perusparanta-miseen tieosuudelle Levanto — Kos-ki H1.

210 Lindqvist: Määrärahan osoit-tamisesta Vesivehmaan ja Kalkkisten välisen tieosuuden peruskorjauk-seen

211 Lindqvist: Määrärahan osoit-tamisesta Kymijoen kanavaselvityk-sen jatkamiseen

212 Lindqvist: Määrärahan osoit-tamisesta Teknologian kehittämiskes-kuksen Lahden konsultointiyksikön perustamiseen

213 Lindroos ym.: Määrärahan osoittamisesta Oriveden ja Haapa-mäen välisen rataosan peruskorjaa-miseen

214 Louekoski ym.: Työllisyysmää-rärahojen jakoperusteiden muutta-misesta

215 Lämsä ym.: Määrärahan osoit-tamisesta maakunnan kehittämisra-haan

216 Manninen ym.: Määrärahan osoittamisesta Länsi-Lapin aikuis-koulutuskeskukselle siirtyvien kiinteistöjen perusparantamiseen

217 Manninen ym.: Määrärahan osoittamisesta kuntien harkinnan-varaisiin avustuksiin taloudellisiin vaikeuksiin joutuville kunnille

218 Manninen ym.: Määrärahan osoittamisesta maantien 924 perusparantamiseen välillä Taininiemi — Hosio

219 Manninen: Määrärahan osoittamisesta maantien 9241 perusparannukseen välillä Malini — Alanie-mi

220 Manninen ym.: Määrärahan osoittamisesta Kolarin rautatiease-man parantamiseen

221 Manninen ym.: Määrärahan osoittamisesta pohjaveden käyt-töönottamiseen Kemi — Tornio-alueella

222 Manninen ym.: Määrärahan osoittamisesta Tornionjoen tulva-suojeluun

223 M. Markkula ym.: Kehä II:n rakentamisen käynnistämisestä vä-lillä Länsiväylä — Turuntie

224 Mikkola ym.: Määrärahan osoittamisesta Eurooppa 18 -tien suunnitteluun välillä Paimio — Muurla

225 Myllyniemi ym.: Määrärahan osoittamisesta valtakunnallisesti ja alueellisesti tärkeiden ympäristö-hankkeiden kansalliseen rahoitus-osuuteen

226 Mölsä: Määrärahan osoittami-sesta Uudenmaan tiepiirille paikkalisteiden korjaamiseen

227 Mölsä: Määrärahan osoittami-sesta valtatie 6:n perusparannuksen aloittamiseen

228 Mölsä: Määrärahan osoittami-sesta Ruotsinpyhtään ruukinalueen kunnostamiseen työllisyystöinä

229 Mölsä: Määrärahan osoittami-sesta asuntojen perusparannuksiin Uudellamaalla

230 Nikula ym.: Asuntoedun vero-tuksesta kulttuurihistoriallisesti tai rakennustaiteellisesti merkittävässä rakennuksissa

231 Nikula ym.: Määrärahan osoit-tamisesta Etelä-Suomen kalanvilje-lylaitoksen suunnitteluun

232 Nyby: Määrärahan osoittami-sesta vallankäyttöä koskevan tutki-muksen käynnistämiseen

233 Nyby: Määrärahan osoittami-sesta sotakorvausalus Vegan entistä-miseen

234 Nyby: Määrärahan osoittami-sesta raakavesialtaan suunnittele-miseksi Ähtävänjokeen

235 Nyby: Määrärahan osoittami-sesta Koulukadun uusimiseen Pie-tarsaassa

236 Nyby: Määrärahan osoittami-sesta Lillbyn ja Korttesjärven välisen maantien 741 peruskorjaamiseen

237 Nyby: Määrärahan osoittami-sesta viemärin rakentamiseen Vaa-sassa

238 A. Ojala ym.: Määrärahan osoittamisesta Oriveden asevarikon rakennustöihin

239 A. Ojala ym.: Määrärahan osoittamisesta Lylyn viestivarikon rakennustöihin

240 A. Ojala ym.: Määrärahan osoittamisesta Ruutanen — Havia-lan siirtoviemärin ja syöttövesijoh-don rakentamiseen

241 R. Ojala ym.: Määrärahan osoittamisesta Helvetinjärven kansallispuiston yksityistien kunnostamiseen

242 Olin ym.: Määrärahan osoittamisesta vammaistutkimuskeskuksen perustamiseen Jyväskylään

243 Paasilinna ym.: Määrärahan osoittamisesta Vuosaaren metron rakentamiseen

244 Partanen ym.: Määrärahan osoittamisesta Ilmavoimien viestikoulun ja Keski-Suomen rykmentin (Keuruu) peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeisiin

245 Pehkonen ym.: Määrärahan osoittamisesta peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeisiin Mikkelin sotilasläänissä

246 Pehkonen ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 5:n perusparantamiseen välillä Joroinen — Varkaus

247 Pehkonen ym.: Määrärahan osoittamisesta yksityisten teiden kunnossapitoon

248 Pehkonen ym.: Määrärahan osoittamisesta yksityisten teiden tekemiseen

249 Perho ym.: Määrärahan osoittamisesta Varsinais-Suomen biotekniikan ja materiaalitutkimuksen osaamiskeskuksen toimintaan

250 M. Pietikäinen ym.: Määrärahan osoittamisesta NYTKISin (Naisjärjestöt Yhteistyössä — Kvinnoorganisationer i Samarbete) toimintaan

251 S. Pietikäinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Hämeen linnan ja siihen liittyvien alueiden kehittämiseen

252 M. Pohjola ym.: Määrärahan osoittamisesta Hangan pelastuspalvelukeskuksen rakentamiseen

253 M. Pohjola ym.: Määrärahan osoittamisesta maantien 167 perusparantamiseen välillä Orimattila — Myrskylä

254 M. Pohjola ym.: Määrärahan osoittamisesta Klaukkalantien perusparantamiseen

255 M. Pohjola ym.: Määrärahan osoittamisesta rataosan Karjaa — Hanko perusparantamiseen

256 M. Pohjola ym.: Määrärahan osoittamisesta Vuokralaisten Keskusliiton valistus- ja neuvontatoimintaan

257 Polvi: Määrärahan osoittamisesta invalideille maksettavan autoveron palautusosan korottamiseksi

258 Polvi: Yleisten teiden perustienpidon määrärahan jakoperusteiden vahvistamisesta

259 Polvi ym.: Määrärahan osoittamisesta Iisalmi — Ylivieska-radan perusparantamiseen ja sähköistykseen välillä Iisalmi — Pyhäsalmi

260 Puisto: Määrärahan osoittamisesta Säskylän Pyhäjärven suojeeluun

261 Puisto ym.: Määrärahan osoittamisesta syöttövesijohdon rakentamiseen välille Virttaa — Kaarina

262 Puisto ym.: Määrärahan osoittamisesta kansaneläkelaitoksen kuntoutustoiminnan tehostamiseen

263 Pykäläinen ym.: Väkivallattomasta maanpuolustus- ja rauhanturvatoiminnan koulutuksesta

264 Pykäläinen ym.: Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemiseen ehdotetun määrärahan vähentämisestä

265 Rajamäki: Määrärahan osoittamisesta peruskoulujen peruskorjauksiin

266 Rajamäki ym.: Määrärahan osoittamisesta Puurtilan vesihuollon runkolinjan rakentamiseen

267 Rajamäki: Määrärahan osoittamisesta yksityismetsien ensiharvennusten tehostamiseen

268 Rajamäki ym.: Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Kangaslammentien varteen Varkaudessa

269 Rajamäki: Määrärahan osoittamisesta valtatie 5:n parantamiseen välillä Joroinen — Varkaus

270 Rajamäki ym.: Määrärahan osoittamisesta Varkauden ja Pieksämäen välisen rataosuuden perusparantamiseen

271 Ranta-Muotio ym.: Määrärahan osoittamisesta maatalousyrittäjien lomituspalveluihin

272 Rantanen ym.: Määrärahan osoittamisesta Tampereen ja Etelä-Pirkanmaan vesihuollon kehittämiseen

273 Rask ym.: Määrärahan osoittamisesta Kemin Ajoksen satamaan johtavan väylän syventämiseen

274 Rehn ym.: Määrärahan osoittamisesta Mikkelin musiikkijuhlien tukemiseen

275 Rehn ym.: Määrärahan osoittamisesta Vihantasalmen sillan suunnitteluun

276 Rimmi ym.: Määrärahan osoittamisesta Pyynikin urheilukentän katsomon peruskorjaamiseen

277 Rimmi ym.: Määrärahan osoittamisesta Runoilijan tien laivaliikenteen turvaamiseen

278 Rosendahl ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 25:n perusparannukseen välillä Hanko — Skogby

279 Rosendahl ym.: Määrärahan osoittamisesta toimintansa lopettaneiden viljelijöiden uudelleenkoulutukseen

280 Ryhänen ym.: Määrärahan osoittamisesta EU:n tavoite 6 -alueiden kehittämiseen

281 Räsänen ym.: Määrärahan osoittamisesta Suomen Ev.Lut. Kansanlähetyksen lähetykskoulun oppilasasuntolan peruskorjausta varten

282 Räsänen ym.: Määrärahan osoittamisesta Music Missionin toiminnan tukemiseen

283 Räsänen: Määrärahan osoittamisesta sairaus- ja vanhempainpäivärahan sekä sairaanhoidon korvauksiin

284 Saapunki ym.: Määrärahan osoittamisesta yksityisteiden valtionapuihin

285 Saari ym.: Määrärahan osoittamisesta ylimääräisen opintorahan maksamiseen

286 Saari ym.: Määrärahan osoittamisesta EU-sopimukseen liittyneen elintarviketalouden sopeutusratkaisun kustannuksiin

287 Saari ym.: Pienten ja keskisuurten yritysten riskirahoituksesta

288 Saari ym.: Määrärahan osoittamisesta ylimääräisen lasten kotihoidon tuen kustannuksiin

289 Saarinen ym.: Määrärahan osoittamisesta pelastautumiskeskusten rakentamisen suunnitteluun Lohjalla

290 Saarinen ym.: Määrärahan osoittamisesta kuulovammaisten liikkunnanohjaajien perustutkinnon toteuttamiseen

291 Saarinen ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 1:n perusparrantamiseen välillä Lohjanharju — Suomusjärvi

292 Saarinen ym.: Määrärahan osoittamisesta kantatie 53:n parantamiseen välillä Lohja — Lohjanharju

293 Saario ym.: Määrärahan osoittamisesta Järvenpää — Lahti-moottoritien rakentamiseksi

294 Salo ym.: Määrärahan osoittamisesta Someron — Nummi-Pusulan Koijärven tien peruskorjaukseen

295 Salo ym.: Määrärahan osoittamisesta Somero — Ypäjä — Loimaa-tien rakentamiseen

296 Salo ym.: Määrärahan osoittamisesta ns. Haku-tien rakentamiseen

297 Skinnari ym.: Määrärahan osoittamisesta kosteusvaurioista kärsivien rakennusten peruskorjaukseen

298 Smeds: Määrärahan osoittamisesta maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemiseen

299 Smeds: Määrärahan osoittamisesta uskonnollisten lehtien tukemiseen

300 Smeds: Määrärahan osoittamisesta Takuu-Säätiön pääoman korottamiseen

301 Smeds: Määrärahan osoittamisesta Suomi-Inkeri-seura ry:n tukemiseen

302 Smeds: Määrärahan osoittamisesta kansallispuistojen palveluvarustuksen kehittämiseen

303 Suhola ym.: Määrärahan osoittamisesta Laukaan varavankilan laajennukseen

304 Tahvanainen ym.: Määrärahan osoittamisesta Mutalan ala-asteen peruskorjaukseen

305 Tennilä: Määrärahan osoittamisesta opintorahaan liittyvän ikärajan vaikutusten poistamiseen

306 Tennilä ym.: Määrärahan osoittamisesta opintotuen korottamiseen

307 Tennilä: Määrärahan osoittamisesta työttömien harrastustoiminnan tukemiseen

308 Tennilä: Määrärahan osoittamisesta romaniväestön koulutus- ja kulttuurikeskuksen kehittämiseen

309 Tennilä: Määrärahan osoittamisesta Lintulan kalanviljelylaitoksen toiminnan tukemiseen Ounasjoella

310 Tennilä: Määrärahan osoittamisesta Perämeren kalataloustutkimusaseman rakentamiseen Simoon

311 Tennilä ym.: Määrärahan osoittamisesta tieosuuden Kelloselkä — valtakunnan raja (Venäjä) kunnostamiseen Sallassa

312 Tennilä: Määrärahan osoittamisesta Lapin teiden rakentamiseen ja kunnostamiseen

313 Tennilä ym.: Määrärahan osoittamisesta rataverkon kehittämiseen

314 Tennilä: Määrärahan osoittamisesta Kemi — Kelloselkä-rataosuuden peruskorjaukseen

315 Tennilä: Määrärahan osoittamisesta Sallan ja Kantalahden välisen radan rakentamiseen

316 Tennilä: Määrärahan osoittamisesta kevytjuna liikenteen aloittamiseen välillä Kemi — Tornio — Haaparanta

317 Tennilä ym.: Määrärahan osoittamisesta työttömyysajan peruspäivärahan indeksikorotukseen

318 Tennilä ym.: Määrärahan osoittamisesta työttömien työllistämiseen valtion virastoissa ja laitoksissa

319 Tennilä ym.: Määrärahan osoittamisesta työttömyyden lieventämiseen

320 Tennilä ym.: Määrärahan osoittamisesta asuntojen korjaustointintaan

321 Tiuri ym.: Määrärahan osoittamisesta Tekesille soveltavaan tekniseen tutkimukseen

322 Tiuri ym.: Määrärahan osoittamisesta Tekesin tuotekehitysavustuksiin

323 Tiuri: Määrärahan osoittamisesta sotilasvammalain mukaisiin korvauksiin

324 Tiuri: Määrärahan osoittamisesta sotainvalidien laitosten käyttökustannusten korvaamiseen

325 Tiusanen ym.: Määrärahan osoittamisesta toisen kiskoparin rakentamiseen välille Inkeroinen — Juurikorpi

326 Tulonen ym.: Määrärahan osoittamisesta Tampereen seudun osaamiskeskuksen työn kehittämiseen

327 Tulonen ym.: Määrärahan osoittamisesta Parkanon pioneeri-varikon monitoimirakennuksen rakentamiseen

328 Tykkyläinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Kuopion lentoaseman asemarakennuksen parantamiseen

329 Törnqvist ym.: Määrärahan osoittamisesta Savo-Karjalan tiepiirille tiehankkeiden toteuttamiseen

330 Törnqvist ym.: Määrärahan osoittamisesta radan Niirala — Joensuu — Nurmes — Kontiomäki — Oulu parantamiseen

331 Törnqvist ym.: Määrärahan osoittamisesta Nurmeksien — Kontiomäen rataosan perusparantamiseen

332 Törnqvist ym.: Määrärahan osoittamisesta Kolin opastuskeskuksen perustamiseen

333 Törnqvist ym.: Määrärahan osoittamisesta Kolin kansallispuiston kehittämiseen ja sen opastuskeskuksen perustamiseen

334 Vanhanen ym.: Määrärahan osoittamisesta Medi-Helin toiminnan tukemiseen

335 Vehkaoja ym.: Määrärahan osoittamisesta EU-suomen kielenhuollon asiantuntijan palkkaamiseen

336 Vehkaoja ym.: Valtion mielisairaaloitten hallinnollisesta asemasta

337 Vehviläinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Joensuun Idänkaupan yksikön toiminnan vakinaistamiseen

338 Vehviläinen ym.: Määrärahan osoittamisesta bioenergiavoimalan rakentamiseen Siikasalmen tutkimus- ja koeasemalle

339 Vehviläinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Pohjois-Karjalan alueellisten jätteenkäsittelypaikkojen perustamiseen

340 Veteläinen ym.: Määrärahan osoittamisesta maakunnan kehittämisen lisäämiseksi

341 Vihriälä ym.: Määrärahan osoittamisesta Luomaanojan kuivatushankkeeseen Isossakyrössä

342 Vihriälä ym.: Määrärahan osoittamisesta KTM:n yrityspalvelupiirin perustamiseen Seinäjoelle

343 Vihriälä ym.: Määrärahan osoittamisesta Etelä-Pohjanmaan elintarvikealan kehittämiskeskusten (Food West Oy:n) toiminnan tukemiseen

344 Vihriälä ym.: Määrärahan osoittamisesta maatalousyrittäjien eläkelain mukaisiin vakuutusmaksuihin

345 Vihriälä ym.: Määrärahan osoittamisesta Haarusjärven kunnostamiseen Alahärmän kunnassa

346 Viljamaa ym.: Määrärahan osoittamisesta ympäristöhallinnon Keski-Suomen ympäristökeskuksen aluelaboratorion laajennustöihin

347 Vistbacka: Määrärahan osoittamisesta poliisin talousrikostutkintaan ja ulkomaisen rikollisuuden ehkäisytoimintaan

348 Vistbacka: Määrärahan osoittamisesta kotitalouksien velkojen armahtamisesta aiheutuviin kustannuksiin

349 Vistbacka: Määrärahan osoittamisesta vastavalmistuneiden nuorten takuuharjoittelupaikkajärjestelmään

350 Vistbacka: Määrärahan osoittamisesta Etelä-Pohjanmaan rautatieverkon kehittämiseen

351 Vistbacka: Määrärahan osoittamisesta pienlentokenttien rakennus- ja perusparannushankkeiden valtionapujen lisäämiseen

352 Vistbacka: Määrärahan osoittamisesta työttömyysturvan peruspäivärahan korottamiseksi

353 Vistbacka: Määrärahan osoittamisesta sairauskuluvähennyksen budjettiperusteiseen palauttamiseen

354 Vistbacka: Määrärahan osoittamisesta kansaneläkkeiden budjettiperusteiseen korottamiseen

355 Vistbacka: Määrärahan osoittamisesta työmarkkinatuen korottamiseen

356 Vistbacka: Määrärahan osoittamisesta työttömyyden lieventämiseen

357 Vistbacka: Määrärahan osoittamisesta työttömyyden torjumiseksi käynnistettäviin investointeihin

358 Vistbacka: Määrärahan osoittamisesta Patanan- ja Räytinginjärvien kunnostamiseen

359 Vokkolainen ym.: Määrärahan osoittamisesta työllisyysperusteiseen valtionapuun investointeihin

360 Vuorensola ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 23:n liikenneturvallisuuden parantamiseen Virola välillä Makkaraoja — Siekinen

361 Vuorensola ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 9:n suuntauksen ja rakenteen parantamiseen välillä Orivesi — Jämsä

362 Vähänäkki ym.: Luonetjärven lentokonehallien rakentamiseen ehdotetun määrärahan poistamisesta

363 Vähänäkki: Määrärahan osoittamisesta eteläisen Rannikko-HELI-radon suunnitteluun

364 Väistö ym.: Määrärahan osoittamisesta Itä-Suomen Muovi-Metallikeskuksen perustamiseen

37) Lisätalousarvioaloitteet 32—38/
1995 vp 2181

32 Isohookana-Asunmaa: Määrärahan osoittamisesta valtatie 20:n perusparantamiseen

33 Kuoppa ym.: Määrärahan osoittamisesta asuntojen korjaustoimintaan

34 Rajamäki: Määrärahan osoittamisesta valtatie 5:n kunnostamiseen välillä Varkaus — Leppävirta

35 Rosendahl ym.: Tieverkon kehittämiseen varatun määrärahan osoittamisesta teiden kunnossapitoon

36 Tiusanen ym.: Määrärahan osoittamisesta luonnonsuojelualueen perustamiseen itäiselle Suomenlahdelle

37 Väistö: Määrärahan osoittamisesta valtatie 17:n rakentamiseen välillä Joensuu — Ylämylly

38 Väistö: Määrärahan osoittamisesta radan parantamiseen välillä Porokylä — Vuokatti

Puhetta johtaa ensimmäinen varapuhemies S.-L. Anttila.

Nimenhuudon sijasta merkitään läsnä oleviksi ne edustajat, jotka osallistuivat edelliseen täysistuntoon, sekä ed. Rauramo.

Täysistunnon kuluessa ilmoittautuu ed. Olin.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Hallituksen esitys laiksi leimaverolain muuttamisesta

Kolmas käsittely
Hallituksen esitys 52/1995 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 13/1995 vp

Ensimmäinen varapuhemies:
Toisessa käsittelyssä päätetty lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotus hyväksytään.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

2) Hallituksen esitys laiksi vartioimisliikelain 2 §:n muuttamisesta

Kolmas käsittely
Hallituksen esitys 50/1995 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 2/1995 vp

Ensimmäinen varapuhemies:
Toisessa käsittelyssä päätetty lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotus hyväksytään.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

3) Hallituksen esitys laiksi tapaturmavirastosta annetun lain kumoamisesta

Kolmas käsittely
Hallituksen esitys 94/1995 vp
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 8/1995 vp

Ensimmäinen varapuhemies:
Toisessa käsittelyssä päätetty lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotus hyväksytään.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

4) Hallituksen esitys laiksi pienyrittäjän vuosilomarahasta annetun lain kumoamisesta

Kolmas käsittely

Hallituksen esitys 91/1995 vp

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 9/1995 vp

E n s i m m ä i n e n v a r a p u h e m i e s :
Toisessa käsittelyssä päätetty, sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietinnössä ehdotettu lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelu:

Ed. P e k k a r i n e n : Arvoisa puhemies! Nyt käsittelyssä oleva hallituksen esitys sai mielestäni asianomaisessa valiokunnassa oikean suuntaisen kohtelun, sen suuntaisen kohtelun, että pienyrittäjyyttä kuitenkin edes vähän paremmin ymmärrettiin ja ymmärretään kuin hallituksen esityksessä alun perin oli esitetty. (Välihuuto) — Edellinen hallitus ei hävittänyt koko järjestelmää. Tämä hallitus oli hävittämässä koko järjestelmän.

Halusin kuitenkin tässä samassa yhteydessä vielä jatkaa äsken keskustellusta teemasta — pienyrittäjyydestä ja sen työllistämisen edellytyksistä — muutamalla sanalla. Nimittäin todellakin on tärkeätä sekä lomajärjestelyjen keinoin että muillakin tavoilla, ennen kaikkea muilla tavoilla, rohkaista pienyrittäjiä ja myöskin madaltaa heidän työllistämiskynnystään.

Ministeri Jaakonsaari äsken piti suurena voittona siitä, että kun työttömyysvakuutusmaksu nyt laskee 1 prosenttiyksiköllä, se on suuri asia työllistämiskynnyksen madaltamiseksi, kaiken sen jälkeen mitä koko kansantaloudessa on aikaansaatu, kun talouden veturi, ventialat, kasvaa huikeata vauhtia, kiitos viimeisten vuosien talouspolitiikan. Kun tämä on totta, olisi syntynyt edellytys sille, että pienten työvaltaisten yritysten työllistämiskynnystä myös välillisten työvoimakustannusten laskemisen kautta olisi tuntuvasti laskettu ja sitä kautta parannettu työllistämismahdollisuuksia.

Hallitus ei näin nyt kuitenkaan ole tekemässä. Kaiken huipuksi todellakin työttömyysvakuutusmaksua alennetaan eniten suurempien yritysten kohdalla eli 2,1 prosenttiyksikköä, kun alennama 5 miljoonaa palkkasummaan asti on vain 1 prosenttiyksikön verran. On suorastaan hupaisaa, että täällä jopa pääministeri kertoo, että pienten yritysten kohdalla työttömyysvakuutus-

maksun lasku merkitsee maksun puolittumista ja suurempien kohdalla vähemmän kuin puolittumista. Tosiasia on se, että prosenteissa asiat ovat äsken kerrotulla tavalla. Pienemmät saavat vain 1 prosenttiyksikön ja suuremmat 5 miljoonaa markkaa ylittävältä palkkasumman osalta 2,1 prosenttiyksikön suuruisen työttömyysvakuutusmaksun keventämisen.

Kaiken lisäksi äsken mainittuun asiaan, työttömyysvakuutusmaksun kautta työllisyyden parantamiseen, liittyy todella se eriskummallisuus, että hallitus ei mainittua työttömyysvakuutusmaksua laske edes sen liikkumavaran verran, joka on syntynyt. Työttömyysvakuutusmaksujen ylikertymä sosiaali- ja terveysministeriön arvion mukaan tulee olemaan 7 miljardia markkaa vuoden 96 loppuun mennessä, ellei näitä maksumaksuja tehdä.

Nyt hallitus laskee 3,8 miljardilla markalla näiden maksujen yhteissummaa, ja tämä laskelmahan osoittaa, että puskuria jää yllin kyllin. Viimeisten vuosien ajan 1,5:tä miljardia markkaa on pidetty riittävänä puskurina. Nyt olisi voitu maksuja laskea 5,5 miljardiin markkaan asti ilman, että tuo 1,5 miljardin markan puskuria olisi mihinkään hävinnyt.

Haluan täällä kaikella osoittaa sen, että suuren numeron tekeminen siitä, että työttömyysvakuutusmaksua lasketaan, on peräti eriskummallinen juttu. Sitä ei lasketa edes sen vertaa, mihin viimeisten vuosien talouspolitiikan hedelmät antaisivat mahdollisuudet, eli ei lasketa edes sillä 5,5 miljardilla markalla.

Arvoisa puhemies! Tämä puheenvuoroni liittyy soveltuvin osin käsiteltävään asiaan, pienten yritysten tilanteeseen. On hyvä, että kuitenkin pieni muutos hallituksen esitykseen itse käsiteltävässä asiassa saatiin aikaan.

Ed. S k i n n a r i : Arvoisa puhemies! Haluan muistuttaa ed. Pekkarista siitä, että viime eduskunnan aikana ministeri Huuhtanen teki sellaisen esityksen, kuin nykyinenkin hallitus oli tehnyt. Nyt sosiaali- ja terveysvaliokunta, samalla tavoin kuin viime eduskunnassa, hallituspuolueittenkin toimesta oli valmis muuttamaan esitystä niin, että lakia ei kumota. Samalla tavoin nyt nykyinen valiokunta halusi, että parin vuoden päästä katsotaan, missä tässä asiassa ollaan, koska pienyrittäjien vuosilomarahalakia on oltu jo pari vuotta käytännössä toteuttamatta. Siihenhän on mennyt 50 miljoonaa markkaa rahaa. Se on tietysti ollut pieni rahasumma verrattuna siihen, mikä on maatalousyrittäjien lomituser-

jestelmään mennyt summa, joka tänä vuonnakin on pitkälti yli miljardin, joten yrittäjät eivät ole samanlaisessa asemassa.

Millä tavoin hallitus tulee tätä asiaa selvittämään, se nähdään. Toivottiin, että yhteistyössä yrittäjäjärjestöjen kanssa, jotka nyt ovat järjestäytymässä niin Pienteollisuuden Keskusliiton kuin Syklinkin osalta niin, että saisimme todella pienyrittäjien näkökulman näiden asioiden valmisteluun. Tämä antaa pohjan sille, mitä halutaan tehdä.

Henkilökohtaisesti näkisin, että tärkeätä olisi siinä yhteydessä miettiä, miten pienyrittäjien koulutus- ja muutkin asiat voitaisiin järjestää niin, että pienyrittäjillä olisi mahdollisuus itseään kouluttaa. Kaikki liittyy tähän kokonaisuuteen, johon työllisyysohjelma, joka äsken esiteltiin, antaa hyvän pohjan jatkoa silmälläpitäen.

Ed. R e h n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tällainen taloudellinen tilanne vaatii kyllä säästöjä, ja leikkausten muodossa pienyrittäjätkin ovat olleet osallisena näissä talkoissa. Pienyrittäjän sosiaaliturva sinänsä kaiken kaikkiaan on lähes olematon. Pienyrittäjä saa itse vastata omasta sosiaaliturvastaan omalla kustannuksellaan. Tämä lomajärjestelmä on ollut pieni vastaantulo heidän osalleen. Toivoisi todella, että tämä järjestelmä voitaisiin pitää voimassa. Jos tämän hetken rahat eivät riitä, niin olkoon systeemi jäädytettynä vuoden tai kaksi. Mutta en missään tapauksessa haluaisi, että tätä järjestelmää romutetaan.

Ed. P e k k a r i n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yritinkin, arvoisa kansanedustaja Skinnari, ikään kuin vähän kehua valiokuntaa, joka on tehnyt tällaisen ratkaisun. Se ehkä jäi vähän muiden asioiden alle, mutta sanomani oli todella se, että tämä oli ihan hyvä ratkaisu, minkä valiokunta asiassa teki, paljon parempi ratkaisu kuin se, mikä aiemmin täällä puhuttuun työttömyysvakuutusmaksun laskulinjaan sisältyy.

Ed. A i t t o n i e m i (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Minä en ihan tarkkaan tiedä sitä, minkä ratkaisun valiokunta on tehnyt, mutta sanon ed. Skinnarille, että hän oli jälleen piikin kanssa maatalousyrittäjien kimpussa. Totean, että yrittäjä on tietysti kovin ahtaalla, ja varsinkin näinä vuosina ei ole yrittäjää kannattanut kovin paljon kadehtia. Varmasti monikin on

miettinyt pyhät, yöt ja arjet, aina kun on herännyt, samoja asioita.

Mutta maataloustuottaja on seitsemän päivää viikossa työssä, jos on karjaa, sellaista josta on huolehdittava aamuvorhaisesta iltamyöhään. Hän on sittenkin huonommassa asemassa kuin muu yrittäjä. Toisin sanoen ei kannata aina ottaa, ed. Skinnari — ed. Rajamäen pois-saollessa — maataloustuottajia jonkinlaisiksi esimerkeiksi. He ovat kyllä vuosilomaetuutensa ansainneet, minkä he ovat näiden vuosikymmenien aikana saaneet. Haluaisin vain nähdä, ed. Skinnari, kuinka te pikku torpassa aamulla nousisitte, varsinkin jos olisitte talon emäntä, lypsämään lehmii lauantaina ja sunnuntaina. Ne alkavat huutaa pirusti siellä navetassa, jos kukaan ei mene. Ei kannata pitää tällaisia puheita. Luulin, että te olisitte sivistyneempi kuin ed. Rajamäki, joka on aina maatalousväen kimpussa.

Ed. S a l o (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä oleva lakiesitys on pienyrittäjää kohtaa kohtuuttoman kova, sillä tavallaan se ainoa mahdollisuus, kun yrittäjällä on viettää lomaa ja saada siitä korvaus, on ollut ihan oiva kädenojennus yhteiskunnalta. Näin ollen lomakorvauksen poistaminen on kova liike. Kun tänäänkin on puhuttu yrittäjyydestä, niin suotakoon tämä edes palkkioksi yrittäjyydestä.

Ed. L ä m s ä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Salo toi esille, että pienyrittäjien kannalta katsottuna tämäkin lakiesitys on kova. Näin varmasti on. Lähtökohta kuitenkin oli se, että hallitus esitti lain kumoamista. Sosiaali- ja terveysvaliokunnassa tämä sitten muutettiin niin, että lakia pidettäisiin voimassa vielä seuraavat kaksi vuotta, niin että siihen ei kuitenkaan tulisi määrärahaosoitusta, mutta tällä tähdenne-tään kuitenkin, että pienyrittäjien lomaoikeutta tultaisiin kehittämään hallituksen ja yrittäjien etujärjestöjen toimesta.

Sosiaali- ja terveysvaliokuntaan on tulossa myös muita sellaisia asioita, jotka koskettavat yrittäjyyttä ja pienyrittäjiä. Esimerkiksi sairauspäivärahan poistamisessa, joka tulee koskettamaan pienyrittäjiä, toivoisi oikeaa näkemystä. Nimittäin kun hallituskin puhuu siitä, että tarvitaan 100 000 pientä yritystä, joilla voidaan työllisyyttä parantaa, on tärkeää, että yrittäjyyden kynnys on mahdollisimman matala. Yrittäjiksi ryhtyy tai ainakin aikoo ryhtyä hyvin paljon sel-

laisia, jotka ovat palkkatyössä ja joilla on varsin korkea sosiaaliturva. Jos sosiaaliturva hyvin olennaisesti alenee siitä, se on merkittävä este yrittäjäksi ryhtymisessä. Siinäkin mielessä on tärkeää, että yrittäjiin kohdistuvista etuuksista pidetään kiinni.

Ed. Ala-Nissilä: Arvoisa puhemies! Tämän lakiesityksen kolmannessa käsittelyssä on syytä antaa todella siinä mielessä valiokunnalle tunnustus, että tämä järjestelmä jää voimaan, vaikkakaan sille ei ole rahoitusta osoitettu. Kyseessä on eräs säästötoimi valtiontalouteen liittyen.

Ed. Pekkarinen jatkoi hieman tähän liittyen mielestäni aivan oikein keskustelua työttömyysvakuutusmaksusta, jota hallitus esittää nyt laskehtavaksi pienten yritysten osalta prosenttisyksikön ja suurten yritysten osalta 2,1 prosenttisyksikköä. Mielestäni se liittyy tähän asiaan siinä mielessä, että nyt on kysymys todellakin siitä, miten voitaisiin rahoittaa tämän kaltainen asia, joka tässä on kyseessä.

Kun puhutaan työllistämiskynnyksestä ja nimenomaan verokiilasta, niin sen hoitamisessa on se ongelma, että on todella puute käytettävistä varoista. Tämä koskee niin työnantajan maksuja kuin työntekijän maksuja. Me tiedämme, että verokiila on nimenomaan ongelmallinen palveluvaltaisilla työaloilla. Sen sijaan suurilla pääomavaltaisilla yrityksillä verokiila ja työllistämiskynnyks ei ole mikään erityinen ongelma. Tämä lakiesitys, mikä tässä nyt on, ei koskisi pääomavaltaista yritystoimintaa.

Kun työttömyysvakuutusmaksun yliperintä on peräti 7 miljardia, siitä voidaan hyvin tämä 3,8 miljardia käyttää nyt työllistämiskynnyksen alentamiseen. Se pitäisi kohdistaa nimenomaan palveluvaltaisille, työvaltaisille yrityksille, ja voi olla niin, että kokonaan ei ole tarkoituksenmukaista työttömyysvakuutusmaksua näiltäkään yrityksiltä poistaa, vaan siihen puoli prosenttisyksikköä tai jotakin pitää jättää. Näin ollen tätä kautta voitaisiin myöskin valtion osuutta pienentämällä rahoittaa sosiaaliturvamaksun porrastusta pienyrittäjille ja myöskin hoitaa asia, mikä tässä nyt on kyseessä ja on pienyrittäjien kannalta olennainen.

Arvoisa puhemies! Ei ole kysymys siitä, ettei pienyrittäjien asiaa voitaisi hoitaa työllistämiskynnyksen näkökulmasta, eikä myöskään kyse ole pienyrittäjien aivan ydinosa perusturvasta, jos näitä asioita halutaan hoitaa. Tässä tilanteessa työttömyysvakuutusmaksun alentaminen

suurilta yrityksiltä ei ole mielekäs. Nokian tulos, joka sinällään on aika työvaltainen yritys, taitaa olla tänä vuonna 4 miljardin luokkaa. Se saa todella merkittävän hyödyn tästä työttömyysvakuutusmaksun alentamisesta. Mihin se sitä tarvitsee? Se ei todella tarvitse sitä, ja sen takia tätä hallituksen esittämää porrastusta on välttämättä korjattava. Sitä kautta voidaan hoitaa pienyrittäjien asiaa tässä maassa silloin, kun on välttämättömistä asioista kysymys, ja silloin, kun sitä todella tahdotaan.

Ed. Aittoniemi: Rouva puhemies! Minulla on, niin kuin tavallisesti, työllistämisen esteistä kokonaan eri näkemykset kuin monella muulla täällä ja ihan erilainen kuin mm. viisaaksi tuntumallani ed. Ala-Nissilällä.

Mutta etupäässä minä olen kiinnostunut tästä verokiilasta, josta on tullut todellinen muotiasana. Joka puolella kadullakin kun menee, aina puhutaan vain verokiilasta. Tämä tarkoittanee tietysti palkkoihin liittyvien työnantajan bruttokustannusten ja toisaalta työntekijän nettopalkan välistä eroa, joka on todella valtavan suuri. Mutta minä mielelläni kuulisin jossakin vaiheessa, kun minä olen näin yksinkertainen ihminen, että selitetäisiin jollakin tavalla muutenkin, millä tavalla tämä verokiila konkreettisesti vaikuttaa työllistämiseen. Siitä vain puhutaan aina hienona sanontana, mutta kukaan ei oikeastaan pureudu siihen koskaan.

Minun mielestäni edelleenkin työllistämisen kynnyks on siinä, että yhteiskunta on niin kuivunut ja halvautunut, että tuotantoelämän valmistamat palvelut, tarvikkeet, tavarat eivät mene kaupaksi, niitä ei kannata eikä voi valmistaa. Näin ollen ei voi myöskään tarjota työtä. Siinä on tämän yhteiskunnan ongelma, ja tämä asia menee vain koko ajan huonommaksi. Vaikka höylättäisiin verokiilaa millaiseksi liuskaksi tahansa, jos tuotantoelämän tuotteet eivät mene kaupaksi, niin se ei auta tätä asiaa yhtään. Kyllä asia on tällä tavalla minun mielestäni, mutta tietysti minä olen taas kerran väärässä.

Ed. Ala-Nissilä: Arvoisa puhemies! Minulla ei ole tarvetta oikaista ed. Aittoniemiä puheen alkuosan osalta, mutta haluaisin täydentää hänen puheenvuoroaan loppuosan osalta.

Verokiila on todellinen ongelma palveluvaltaiselle yritykselle. Jos ed. Aittoniemi aikoo tehdä uuden takan kotiinsa Ikaalisiin, hän voi miettiä sitä, kuinka paljon hänen täytyy tienata maksaakseen tälle takantekijälle sellaisen nettopal-

kan, että hänen kannattaa tulla tämä tekemään. Palveluvaltaisilla aloilla verokiilailmiö todella näkyy ja tuntuu.

Sen takia nyt, kun Suomessa mietitään, miten verokiilaan puututaan, se on kallis asia, ja sen kohdentaminen on tavattoman tärkeätä, mihin omassa puheenvuorossani viittasin. Pieni- ja keskituloisilla, keskituloisten alapuolella, tuloloukuongelma on lähinnä rajavero-ongelma, lähes 100 prosentin luokkaa. Siihen pitää puuttua pieni- ja keskituloisten verotuksessa ja sitten nimenomaan työvaltaisiin palvelualoihin, työnantajamaksuihin. Niillä me voimme jossain määrin verokiilaongelmaa hoitaa, ed. Aittoniemi, mutta se on nimenomaan kohdentamisen asia. Se on todellinen ongelma, mihin ymmärtääkseni tekin puheenvuorossanne viittasitte.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toisessa käsittelyssä päätetty, sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietinnössä ehdotettu lakiehdotus hyväksytään.

Eduskunta pysyy toisessa käsittelyssä tekevässä päätöksessä hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä.

Lakiehdotusten kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

5) Hallituksen esitys laiksi rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain 5 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Kolmas käsittely
Hallituksen esitys 95/1995 vp
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 10/1995 vp

Ensimmäinen varapuhemies:
Toisessa käsittelyssä päätetty lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotus hyväksytään.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

6) Hallituksen esitys laiksi yritystuesta annetun lain muuttamisesta

Kolmas käsittely
Hallituksen esitys 61/1995 vp
Talousvaliokunnan mietintö 15/1995 vp

Ensimmäinen varapuhemies:
Toisessa käsittelyssä päätetty lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotus hyväksytään.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

7) Hallituksen esitys laiksi sähkölain muuttamisesta

Kolmas käsittely
Hallituksen esitys 89/1995 vp
Talousvaliokunnan mietintö 16/1995 vp

Ensimmäinen varapuhemies:
Toisessa käsittelyssä päätetty lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotus hyväksytään.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

8) Hallituksen esitys laiksi huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain muuttamisesta

Kolmas käsittely
Hallituksen esitys 90/1995 vp
Talousvaliokunnan mietintö 17/1995 vp

Ensimmäinen varapuhemies:
Toisessa käsittelyssä päätetty lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotus hyväksytään.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

9) Hallituksen esitys Argentiinan kanssa tulo- ja varallisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Hallituksen esitys 137/1995 vp

Asia lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti valtiovarainvaliokuntaan.

10) Hallituksen esitys Etelä-Afrikan kanssa tulo- veroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Hallituksen esitys 138/1995 vp

Asia lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti valtiovarainvaliokuntaan.

11) Hallituksen esitys Pakistanin kanssa tuloveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Hallituksen esitys 139/1995 vp

Asia lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti valtiovarainvaliokuntaan.

12) Hallituksen esitys Tsekin kanssa tuloveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Hallituksen esitys 140/1995 vp

Asia lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti valtiovarainvaliokuntaan.

13) Hallituksen esitys Ukrainan kanssa tulo- ja varallisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Hallituksen esitys 141/1995 vp

Asia lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti valtiovarainvaliokuntaan.

14) Hallituksen esitys Pohjoismaiden välillä tehdyn yhteistyösopimuksen muuttamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Hallituksen esitys 142/1995 vp

Asia lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti ulkoasiainvaliokuntaan.

15) Hallituksen esitys ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamista koskevan yleissopimuksen yhdenmutoista pöytäkirjan eräiden määräysten hyväksymisestä

Hallituksen esitys 143/1995 vp

Asia lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti lakivaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava asiasta lausunto.

16) Hallituksen esitys Argentiinan kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja molemminpuolista suojaamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Hallituksen esitys 144/1995 vp

Asia lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti ulkoasiainvaliokuntaan.

17) Hallituksen esitys Chilen kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja molemminpuolista suojaamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Hallituksen esitys 145/1995 vp

Asia lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti ulkoasiainvaliokuntaan.

18) Hallituksen esitys Korean tasavallan kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Hallituksen esitys 146/1995 vp

Asia lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti ulkoasiainvaliokuntaan.

19) Hallituksen esitys Thaimaan kuningaskunnan kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Hallituksen esitys 147/1995 vp

Asia lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti ulkoasiainvaliokuntaan.

20) Hallituksen esitys Vietnamin kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja molemminpuolista suojaamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Hallituksen esitys 148/1995 vp

Asia lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti ulkoasiainvaliokuntaan.

21) Hallituksen esitys laeiksi yhdistyslain 49 §:n ja patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävistä maksuista annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Lähetekeskustelu
Hallituksen esitys 149/1995 vp

Ensimmäinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. Myllyniemi: Arvoisa puhemies! Yhdistystoiminta ei ole ollut liian hyvällä mallilla tähänkään saakka, ja nyt rekisteröinnistä ruvetaan perimään maksua. Tämä ei kyllä ole oikean suuntaista toimintaa missään tapauksessa. Tähän tulisi kiinnittää valiokuntakäsittelyssä huomiota.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

22) Hallituksen esitys laiksi väestötietolain 18 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys 150/1995 vp

Asia lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti hallintovaliokuntaan.

23) Hallituksen esitys laiksi moottoriajoneuvoverosta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys 151/1995 vp

Asia lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti valtiovarainvaliokuntaan.

24) Hallituksen esitys laiksi polttoainemaksusta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys 152/1995 vp

Asia lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti valtiovarainvaliokuntaan.

25) Hallituksen esitys laiksi vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävistä veronhuojennuksista

Hallituksen esitys 153/1995 vp

Asia lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti valtiovarainvaliokuntaan.

26) Hallituksen esitys laiksi indeksiehdon käytöstä vuosia 1996 ja 1997 koskevissa työ- ja virkaehtosopimuksissa

Hallituksen esitys 154/1995 vp

Asia lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti valtiovarainvaliokuntaan.

27) Hallituksen esitys laiksi veronkantolain muuttamisesta

Hallituksen esitys 155/1995 vp

Asia lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti valtiovarainvaliokuntaan.

28) Hallituksen esitys laiksi alkoholi- ja alkoholi-juomaverosta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Lähetekeskustelu
Hallituksen esitys 156/1995 vp

Ensimmäinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. M a n n i n e n : Arvoisa puhemies! Hiukan ihmetyttää, että hallitus on katsonut tämän lakiesityksen tuomisen uudelleen tänne tarpeelliseksi, kun eduskunta ei sitä hyväksynyt aiemmin hallituksen esittämässä muodossa. Kun meillä tasavallassa on todella tärkeitä yhteiskunnallisia asioita, työttömyys ja ihmisten toimeentulovaikeudet, niin tuntuu kovin kummalliselta, että hallitus askartelee sellaisten kysymysten parissa, pitääkö pienpanimoiden olutveroa alentaa 5:n, 5,5:n vai 6 miljoonan litran kohdalla. Mielestäni pitäisi todella panna asiat tärkeysjärjestykseen, keskittyä tärkeisiin asioihin ja jättää näpertelyt tällaisilla joutavanpäiväisillä asioilla.

Ed. A l a - N i s s i l ä : Arvoisa puhemies! Minäkin ihmettelen vähän tätä lakiesitystä. Eduskunta juuri käsitteli saman asian, ja silloin hallitus esitti 6 miljoonaa huoennuksen alarajaksi. Se muutettiin valiokunnassa hallituspuolueiden toimesta 5 miljoonaan litraan. Sinällään on oikein, että tällaista pienpanimotoimintaa verotuksessa suositaan, mutta kun hallitus veti esityksen takaisin ja esittää nyt 500 000 litraa suuremman alarajan, jää nyt kysymään, mistä tässä on kysymys.

Tämä näyttää olevankin vain yhden yrityksen takia tehty lakiesitys, tavallaan tilaustyö yhtä yritystä varten. Nyt jää kysymään, kenen intressissä on todellakin tehdä lainsäädäntöä aivan pilkkua viilaten yhden yrityksen näkökulmasta. Se ei voi olla oikeata lainsäädäntöä, vaan hallituspuolueiden pitäisi kyllä keskenään, jos valiokunnassa on epäselvyyttä, sopia asioista paremmin, ettei eduskuntaa pompoteta 500 000 olutlitran takia. Valtiovarainvaliokunnan verojaostolla esimerkiksi on kyllä muutenkin tekemistä kuin käsitellä samaa lakia kahteen kertaan.

Ed. A i t t o n i e m i (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Minä aion jo peruuttaa tämän sikäli, että en ollut varma, onko tämä ihan vastauspuheenvuoroksi sopiva, mutta yritetään.

En minä ed. Ala-Nissilän puheen sisältöä vastaan protestoi sellaisenaan, mutta totean pienpanimotoiminnasta, että sellaista ei pitäisi tukea lainkaan. Se on järjestään jo aloittaessaan konkurssiherkkää aluetta. Tampereellakin on pienpanimo, jolla on jo enemmän velkaa, kuin on tainnut olla liikevaihtoa, 4 miljoonaa markkaa, ja konkurssi on edessä. Kaikki pienpanimot ovat samanlaisia. Eivät ne pysty suurten panimoiden

kanssa kilpailemaan, eikä sellaisia tarvitse tukea millään keinoilla, koska ne ovat yhteiskunnan kannalta vain rahan syöjiä.

Rouva puhemies! Tämä ei ehkä ollut vastauspuheenvuoro. Minä vaihdoin kyllä varsinaiseksi puheenvuoroksi, mutta meni tämä nyt tässä.

Ed. A l a r a n t a : Arvoisa puhemies! Saman sisältöinen hallituksen esityshän oli täällä jo valiokuntakäsittelyn jälkeisessä ensimmäisessäkin käsittelyssä, ja muutamia päiviä sitten tämä peruutusesitys jaettiin edustajien pöydille. Silloin kun tätä asiaa käsiteltiin edellisen kerran, puutuinkin tähän lähinnä kahdella tavalla, jotka minusta nytkin ovat vielä voimassa.

Ensimmäinen on periaatteellinen alkoholipoliittinen puoli. Kaikki keinot, joilla edistetään alkoholin saamista, lisäävät alkoholipitoisten juomien kulutusta, ja siinä mielessä minusta tätä edelleenkin voi vastustaa.

Toinen on se puoli, joka tänään on täällä eduskunnassa ollut myös enemmän esillä, eli pienyritystoiminnan helpottaminen. Kyllä tuntuu todella ihmeelliseltä, että hallitus aikoo helpottaa pienyritystoimintaa tällaisesta yritystoiminnasta lähtien, mikä tähän lakiesitykseen sisältyy. Toivoisin, että valiokuntatyössä myös näihin puoliin kiinnitettäisiin huomiota.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

29) Hallituksen esitys laiksi eräistä elintarvikerasvoista annetun lain kumoamisesta

Hallituksen esitys 157/1995 vp

Asia lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

30) Hallituksen esitys aluksen takavarikkoa koskevan lainsäädännön muuttamisesta

Hallituksen esitys 158/1995 vp

Asia lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti liikennevaliokuntaan.

31) Hallituksen esitys laiksi merenkulkulaitoksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys 159/1995 vp

Asia lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti liikennevaliokuntaan.

32) Hallituksen esitys laiksi Suomen Vientiluotto Oy:n korkotuesta, valuuttakurssitappioiden korvaamisesta ja antolainauksen valtion takauksista annetun lain 1 ja 2 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys 160/1995 vp

Asia lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti talousvaliokuntaan.

33) Hallituksen esitys laeiksi patenttilain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Hallituksen esitys 161/1995 vp

Asia lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti talousvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava asiasta lausunto.

34) Hallituksen esitys laeiksi kaupparekisterilain, elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetun lain, kirjanpitolain 33 §:n ja tilintarkastuslain 1 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys 162/1995 vp

Asia lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti talousvaliokuntaan.

35) Hallituksen esitys maastoliikennelaiksi

Lähetekeskustelu

Hallituksen esitys 163/1995 vp

Ensimmäinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään ympäristövaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. Manninen: Arvoisa rouva puhemies! Maastoliikennelaki on erityisen tärkeä Lapin kannalta, missä moottorikelkkailu niin turistien kuin paikallistenkin asukkaiden toimesta on yleistä ja voidaan sanoa, hyvin tavanomaista toimintaa. On tietysti myönteistä, että lakiesityksessä on lähdetty lieventämään reitinpitäjän vastuuta. Tänä päivänä on tilanne sellainen, että

moottorikelkkareittejä ei ole haluttu perustaa siitä yksinkertaisesta syystä, että reitin ylläpitäjän vastuu vahingoista on ollut erittäin ankara. Tässä mielessä on tervetullava tyydytyksellä sitä, että vastuuta lievennetään. Se toivottavasti mahdollistaa entistä useamman reitin perustamisen ja sitä kautta kelkkailun siirtymisen entistä enemmän reiteille. Myöskin mahdollisuus kieltää kelkkailu jäällä yleisillä vesialueilla on myönteisenä pantava merkille.

Toivoisin, että kun tämä koskee erityisesti Lappia, Pohjois- ja Itä-Suomea, valiokunta todella tarkoin perehtyisi asiaan, kuulisi asiantuntijoita ja tarvittaessa myöskin paikan päällä tutustuisi olosuhteisiin ja sitä kautta pyrkisi muotoilemaan laista sellaisen, että se mahdollisimman hyvin soveltuisi paikallisiin olosuhteisiin ja ottaisi huomioon sekä kelkkailijoiden että myöskin niiden kansalaisten edut, jotka eivät kelkkaile ja joutuvat nykyisin kärsimäänkin monissa tapauksissa asiasta.

Ed. Myllyniemi: Arvoisa puhemies! Tämä menee ympäristövaliokuntaan. Pitäisin tärkeänä, että se kävisi jossakin vaiheessa myöskin liikennevaliokunnassa, koska maastoliikennelaki käsittelee myöskin esimerkiksi pysäköintiä puistoissa. Siitä on melkoisia ongelmia, kaupungeissa varsinkin, koska ei oikein tahdo kunnan pykälää sen estämiseen löytyä, vaan kaupungin järjestyssäännöissä on jouduttu se kieltämään. Kun tämä laki tulee voimaan sellaisena, kuin se on esitetty, se myöskin antaisi voimaa pysäköinnin valvontaan puistikoissa. En tiedä, miten tämä voitaisiin järjestää, mutta liikennevaliokunta olisi oikea paikka asian käsittelyyn joiltakin osin.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään ympäristövaliokuntaan.

36) Talousarvioaloitteet 1—364/1995 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies: Ilmoitetaan, että edustajien tekemät talousarvioaloitteet ovat tänään nähtävinä eduskunnan kansliassa pääsihteerin huoneessa.

Puhemiesneuvosto ehdottaa, että talousarvioaloitteet lähetettäisiin valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. A i t t o n i e m i: Rouva puhemies! Olen tehnyt muutaman talousarvioaloitteen. Siitä syystä muutama sana joidenkin osalta.

Kehitysyhteistyömäärärahoja olen esittänyt vähennettäväksi, mutta niihin ei kannata nyt kovin suurta energiaa tuhlaa, koska tyydytyksekseeni olen huomannut, että useita vuosia kestäneiden ponnistelujen jälkeen kehitysyhteistyömäärärahat ovat alentuneet alle puoleen siitä, mitä ne olivat parhaimmillaan. Toisin sanoen tämä asia on kunnossa.

Olen tehnyt varmasti kuusi seitsemän eduskuntakyselyä koskien Joulumaa-projektia, joka aikanaan Niilo Tarvajärven ansiosta saatiin jonkinlaiselle alulle Lapissa. Nyt on edetty siihen malliin, että kun tein viimeisen eduskuntakyselyni, ministeri Salolainen vastasi perustaneensa työryhmän tutkimaan asiaa. Tässä on edetty sillä tavalla, että nyt on ollut jo määrärahan vuoro, jolloin olen, oliko se 10 miljoonaa markkaa, Joulumaa-projektiin ehdottanut rahaa. Nimittäin tilanne on se, että joulupukkihan kuuluu myöskin matkailullisesti suomalaisen Suomeen ja suomalaisen Lappiin, mutta kun suomalaiset ovat olleet tehottomia, norjalaiset, ruotsalaiset ja jopa japanilaiset ovat vieneet joulupukki-käsitteen Suomelta, joka olisi voinut hyvin matkailullisesti sitä hyödyntää. Lappiinhan on tulossa Concorde-koneilla syksyisin aina ihmisiä, jotka haluavat nähdä jotakin uutta ja erikoista. Näitä tulisi hyvin paljon, mutta Rovaniemellä ei ole nähtävissä muuta kuin parakkikylä kymmenkunta kilometriä Rovaniemeltä ylöspäin. Sitä ei voi Joulupukinmaaksi sanoa. Sen pitäisi olla oikein tunturiin rakennettu ihmemaa, jossa länsimaiden, amerikkalaisten ja englantilaisten, rikkaiden lapsille ja miksei isille ja äideillekin, totta kai, olisi jotakin nähtävää ja joka pitäisi Joulumaa- ja joulupukkiasian peräti suomalaisena asiana.

Toivoisin, että Lapin edustajat, jotka eivät ole koskaan panneet rikkaa ristiin asian hyväksi — se on ollut etelän miehen asiana — edes jotakin tekisitte tämän asian hyväksi, ettei tarvitsisi parakkikylää siellä Rovaniemellä katsella, vaan tehtäisiin Lappiin todellinen Joulumaa, kansainvälinen turistikeskus, jossa olisi nähtävää ja joka myöskin toisi turisteja ja rahaa. (Ed. Mannisen välihuuto) — Aivan oikein, ed. Manninen. Te olette aivan erinomainen mies ajamaan asiaa eteenpäin. Minä kun alan vanheta ja väsyä, alan pikkuhiljaa luopua tästä asiasta.

Te saattelette sitä eteenpäin samoin kuin ed. Takkula.

Pari asiaa, rouva puhemies, jotka olivat varsinaisesti sydäntäni lähellä, noista aloitteista.

Ensimmäinen oli määrärahan osoittaminen kaupallisten sihteereiden ja ulkomaankaupan konsulttien kouluttamiseen ja palkkaamiseen. Meillä on edelleenkin kansainvälisessä kaupassa se ongelma, että ei oikein kauppa käy. Meillä ei ole sellaisia konsultteja ja kaupallisia sihteereitä, jotka pystyisivät kunnolla ulkomaankauppaa tekemään. Jokaisessa maassa on omat kaupalliset tapansa, ja jokaiseen maahan ja kulttuuriyhteisöön pitäisi kehittää ja kouluttaa omat kaupalliset sihteerinsä Suomen taholta, jotka avaisivat kanavia suomalaiselle teollisuudelle ulkomaankaupan, viennin, suhteen.

Erityisesti tällä hetkellä, niin kuin tiedetään, ongelma on Venäjän suunnassa. Me olemme luulleet olevamme aina mestareita, kun me myimme sinne vanhoja, ruosteisia peltihalleja aikanaan. Näin ollen ajateltiin, että me hallitsimme Venäjän-kaupan, mutta se ei pidä paikkaansa. Tällä hetkellä olemme jäämässä 30. tilalle jo maailmassa kaupanteon suhteen Venäjän kanssa ja yhä mennään huonommaksi, jos meillä ei aleta kouluttaa ja perehdyttää kauppamiehiä idänkaupan suhteisiin sillä tavalla, että he pärjäävät myös siinä maailmassa, joka on muutaman vuoden kuluttua Venäjän talouden saavutettua jälleen aikaisemmat piirteensä ja laajuutensa. Tästä olen tehnyt raha-asia-aloitteen.

Rouva puhemies! Tässä on mennyt vasta 4 minuuttia 22 sekuntia eikä tässä pitkä aikaa enää menekään.

Eräs aloite liittyy siihen, että meillä on paljon sellaisia vanhoja eläkeläisparikuntia, joista toinen on toisella kertaa huonommassa kunnossa, toisen kuukauden, toinen toisen kuukauden, mutta he pärjäävät siellä mökissään, kun toinen ja hiukan paremmassa kunnossa oleva aina auttaa toista, hoitaa ja huoltaa. Mutta monta kertaa käy sillä tavalla, että jos sama ihminen on vartiossa vuosikaupalla yöt, päivät, pyhät, arjet huoltamassa tällaista väsynyttä elämäkumppaniaan, hänkin väsyä, ja käy loppujen lopuksi sillä tavalla, että molemmat joutuvat yhteiskunnan huoltoon, ja se tulee huomattavasti kalliimmaksi kuin se, jos he pärjälisivät kahdestaan siellä mökissään.

Tähän asiaan pitäisi kiinnittää huomiota ja varata määrärahoja siihen, että esimerkiksi koululaiset, nuoret työttömät, jotka olisivat siihen

halukkaita, voisivat jossain määrin olla lepuuttamassa näitten vanhusten elämää, käydä vähän asioilla, työntää esimerkiksi rullatuolissa vähän vanhusta, jos sellainen on tarpeellista, ja muutenkin lepuuttaa sillä tavalla, että tämä ainaisessa vastuussa oleva edes päiväselttään saisi olla vähän vapaammin ja hiukan huoahtaa, niin kuin meillä päin tuolla Ikaalisissa sanotaan. Se tulisi varmasti yhteiskunnalle huomattavasti halvemmaksi kuin se, että he molemmat väsyvät, heidät siirretään laitoksessa hoidettaviksi.

Tämä asia kyllä myönnetään yhteiskunnassa, että näin on. Kyllä, kyllä, sanotaan, mutta eräitä kokeiluja lukuun ottamatta tällaiseen systemaattiseen hommaan ei ole menty. Tampereella kyllä kokeiltiin mm. sillä tavalla, että sairaanhoitajakoulun oppilaat kävivät sosiaalilautakunnan osoittamia vanhuspariskuntia auttamassa, lepuuttamassa. Siihen tunnettiin suurta mielenkiintoa ja mielihyvää, että näin tapahtui, näiden vanhusten osalta, mutta sen pitäisi mennä vähän laajemmaksi. Yhteiskunnan kustannukset eivät kovin suuret olisi. Nuoret ihmiset, opiskelijat ja työttömätkin, saisivat vähän siitä lisärahaa, jos tällä tavalla tehtäisiin, ja yhteiskunta hyötysi melko lailla.

Ed. T a k k u l a (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Aittoniemen puhetta kuunnellessa tuli ajatus, että joulou on joka päivä. Oikein lämmöllä ja ilolla tervehdin tällaista talousarvioaloitetta, missä määräraha osoitettaisiin Joulumaa-projektin aloittamiseen Lapissa.

On totta, että Lappi, kulttuurin kultamaa ja joulupukin kotimaa, on yksi sellainen matkailuvaltti ja matkailukohde, mistä tänäkin ankean taloudellisen tilanteen aikana voidaan nähdä jonkinlainen pilkahdus valoa muulloinkin kuin jouluna. Näin ollen uskon, että tämän projektin käynnistämisen ja esimerkiksi nyt jo olemassa olevan Joulupukin pajakylän laajentamisen kautta voidaan myös tosiaan tällaista toimintaa ja toimeliaisuutta saada aikaan, joka palvelee myös hallituksen suurta linjausta työllisyyden kohentumisesta.

Ed. K o i s t i n e n : Arvoisa puhemies! Muutama sana joistakin talousarvioaloitteista, joita olen tehnyt.

Me olemme tänä päivänä puhuneet täällä työllistamisestä ja työllistymisestä. Eräs asia, mikä huolestuttaa varsinkin Itä- ja Pohjois-Suomessa metsäisillä alueilla, on metsänparannusvarojen väheneminen. Niinpä olen tehnyt talousarvio-

aloitteen asiasta, sillä vaikean työllisyystilanteen helpottamiseksi tarvitaan lisämääräraha metsänparannustöihin. Näitä ovat taimikonhoito, nuoren metsän kunnostus, metsänviljelykunnostus, ojitus, tienrakennus sekä vaikeasti viljeltävien peltojen metsitys. Metsänparannustöihin on suureksi osaksi jo olemassa valmiit, maastoon merkityt suunnitelmat. Toivoisi myötämielisyyttä tälle talousarvioaloitteelle, kun tämä jatkossittelyyn lähtee.

Me itäsuomalaiset olemme pitkään puhuneet ns. Savonrata-projektista. Nyt ovat Savonradan vaikutusalueella olevat maakunnalliset liitot ja kunnat tehneet yhteishankkeen. Yhteishankesitys on Nopeat itäradat -projekti. Tämä yhteishanke on valtakunnallisesti ja kansainvälisesti merkittävien Itä-Suomen kautta kulkevien Ten-ratayhteyksien kehittämiseksi tehty suunnitelma nopealle junaliikenteelle. Ensimmäisenä tavoitteena tässä on Helsinki — Lahti — Vainikkala-radan parantaminen, mutta on tärkeää, että kyseessä olevalta radalta saadaan mahdollisimman pian tämän jälkeen nopea junayhteys Itä-Suomen suunnalle. Tämän vuoksi Ten-rataverkkoon kuuluvaa Kouvola — Kuopio — Kajaani-rataosan parantamisen suunnittelu tulisi käynnistää jo vuonna 1996.

On muitakin Itä-Suomen ja raja-alueen asioita. On pitkään tehty ja ollaan myöskin lisäämässä ns. lähiyhteistyötä itärajan toiselle puolelle. Sinne on valmisteilla myöskin ratoja, teitä jne. Niinpä esimerkiksi Kainuun kohdalla Vartiuksen tulliaseman terminaali- ja teollisuusalueen kehittäminen on vielä kesken, ja tähän olemme myöskin olleet kiinnittämässä huomiota. Se on äärettömän tärkeä myöskin poikkiliikenteellisesti Ouluun ja sieltä Ruotsiin ja Norjaan kulkevan kauppaliikenteen vuoksi.

Sitten muutamia aloitteita sosiaalipolitiikan puolelta. Nämä ovat hyvin pitkälle veteraaniasioita.

Veteraaniasiain neuvottelukuntakin on jo useampana vuonna kiinnittänyt huomiota esimerkiksi sotainvalidien puolisoitten kuntoutukseen. Sotainvalidit, kuten yleensäkin veteraanit, alkavat olla jo siinä iässä, että kentältä ympäri Suomea on tullut palautetta: Veteraanit eivät lähde yksinään kuntoutukseen. Joko eivät kykene tulemaan siellä toimeen tai sitten iän myötä ns. luotto vieraisiin ihmisiin on mennyt. Näin ollen olen esittämässä puolisoitten kuntoutukseen lisämäärärahaa. Tänä vuonna on annettu 10,7 miljoonaa markkaa, ja esitän, että siihen parin miljoonan lisäys tulisi, ei sen suurempi.

Mutta paitsi että miehet tarvitsevat "seuraa" sinne mukaansa, myöskin vaimot ovat vuosikymmeniä jo hoitaneet näitä sotainvalideja. Heikin tarvitsevat kuntoutusta, (Ed. Aittoniemi: Ikaalisten Kylpylässä!) virikkeitä mutta myöskin kuntoutusta. — Kun siinä samassa pirtissä, ed. Aittoniemi, vuosikymmenet tekee samoja liikkeitä, samoja hoitotoimenpiteitä, urautuu niin sanotusti, ja kyllä siinä virikkeitä tarvitaan, niin henkisiä kuin myöskin kehollisia toimenpiteitä, että kykenee tulemaan toimeen.

Sitten on eräs asia, johon on syytä kiinnittää huomiota. Sotainvalidien asuntojen muutostöistä aiheutuviin kustannuksiin on kyllä myönnetty rahaa, mutta kuten tänä vuonnakin todettiin veteraaniasiain neuvottelukunnassa, nämä rahat loppuivat heti vuoden alussa. Tässä on paitsi tämä raha-asia, myös eräs muu mielestäni hyvin tärkeä huomioon otettava asia: se, että kunnissa ohitetaan veteraanit valitettavasti liian usein. He eivät pääsekään mukaan siihen rahanjakoon, millä vanhoja asuntoja kunnostetaan. Tämä on mielestäni, sanoisin melkein, tärkeä teko. Nämä sotainvalidit ovat tehneet melkoisen työn meille tässä maassa, ja kyllä heidän soisi olevan tasaveroisia toisten kanssa asunnonkorjausvarojen jakotoimenpiteissä. Totuus tässä on sanottava: Ei näin ole kaikissa kunnissa, mutta liian paljon on kuntia, joissa heidät ohitetaan.

Viellä erääseen aloitteeseen haluan kiinnittää huomiota, veteraanien hammashuoltoon. Nimitäin nykyisen veteraanien hammashuollon korvausjärjestelmän mukaan korvataan valtion varoista ainoastaan hammaslääkärin ja erikoishammasteknikon kliinisestä työstä aiheutuneita kuluja. Sen sijaan ei korvata hammasproteesien valmistuksesta aiheutuneita valmistuskuluja. Tämä on mielestäni ja niiden lukuisien edustajien mielestä, jotka allekirjoittivat tämän talousarvioaloitteen, melkoinen puute ja epätasa-arvoasia. Veteraaneista nimittäin 65 prosenttia käyttää hammasproteseja ja lähes puolet on hampaattomia. Nykyljärjestelmä kohtelee siis hyvin eriarvoisesti eri veteraaniryhmiä. Omat hampaansa hoidattamaan kyenneet ja hampaansa säilyttäneet ovat korvausten osalta paremmassa asemassa kuin omat hampaansa menettäneet, jotka joutuvat turvautumaan irtoproteezeihin. Siinä syy tämän talousarvioaloitteen tekemiseen.

Arvoisa puhemies! Todella toivon, että nämäkin aloitteet saisivat myönteisen käsittelyn valiokunnassa.

Ed. Tykkyläinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vastauspuheenvuorossani haluan todeta ed. Koistiselle Savonrata-hankkeesta, että olen samalla linjalla hänen kanssaan ja toivoisin, että tällä hankkeella voitaisiin nopeasti saada se hyöty eri kaupungeille ja maakunnille, mitä siellä tarvitaan, esimerkiksi teollisuuden kannalta — Kemira, Savon Sellu — ja sitten tietenkin ennen kaikkea, että työpaikkojen säilyminen VR:n kohdalla voitaisiin turvata. Toivotaan, että tämä etenee myönteisesti.

Ed. Koistinen otti myöskin esille veteraanien vanhojen asuntojen korjauskysymyksen. Toetaan, että tämä asia on käsitellyssä varsinaisessa budjetissa ja siihen on varattu määrärahoja. Toivotaan, että näistä määrärahoista sitten riittäisi myöskin veteraaneille apua, koska he tarvitsevat kipeästi asuntonsa kuntoon saamiseksi rahoituksia. Kuntien tulisi huolehtia omalta osaltaan myöskin näiden rahojen myöntämisestä veteraanien käyttöön.

Ed. Koistinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vastauspuheenvuoro veteraanien asuntojen korjaamiseen. Todella on syytä kiinnittää valiokunnassa huomiota siihen, että mietintöön tulisi lausuma, että kunnat eivät hyljeksi eivätkä väistele näitä veteraaneja vaan huomioivat heidät. Vaikka siellä olisi kuinka paljon rahaa, se voi mennä muualle, ja se herättää katkeruutta. Se on herättänyt jo katkeruutta. Totta on myöskin se, että ne rahat ovat loppuneet alkuvuodesta.

Ed. Manninen: Arvoisa rouva puhemies! Aluksi haluan yhtyä ed. Koistisen esittämiin toivomuksiin, jotka koskivat ennen kaikkea rintamaveteraanien, sotiemme veteraanien ja sotainvalidien kuntoutusta ja heidän asemansa parantamista. Haluan todeta myös, että erityisen tärkeää kuntoutus on todella sotainvalidien puolisoille. Käytännön kokemuksesta Tornion laitoksen osalta esimerkiksi voin todeta, että monissa tapauksissa sotainvalidien puoliso, jotka ovat hoitaneet vammautunutta puolisoaan, ovat jääneet vaille kuntoutusta ja itse ovat monessa mielessä huonommassa kunnossa kuin heidän vammautunut puolisonsa. Sen vuoksi entisestäänkin tulisi lisätä heidän oikeuttaan kuntoutukseen. Tänä päivänä on jo mahdollisuus, että osa puolison kuntoutusajasta siirretään toiselle puolisolalle.

Kemi — Tornio-alue on yksi maamme keskeisistä vientiteollisuusalueista. Maamme netto-

viennistä noin 7 prosenttia lähtee Kemi — Tornio-alueelta. Siksi olisi erityisen tärkeää, että myös tuon alueen infrastruktuurista pidettäisiin hyvää huolta. Infrastruktuurin keskeinen osa on luonnollisesti liikenneverkosto.

Valtakunnallisessa liikenneverkon infrastruktuuri 2010 -suunnitelmassa on merkitty entiselle Eurooppa 4 -tielle kuuluva moottoriteosuus välillä Keminmaa — Tornio aloitettavaksi vuonna 1997. Nyt liikenneministeri on eduskunnassa eri yhteyksissä ilmoittanut, että kuluvan vuoden lisätalousarvioon kuuluvat moottoriteiden pätkien aloitukset perustuvat tuohon liikenneministeriön hyväksymään infrastruktuurimietintöön. Toivon, että näin myös jatkossa tapahtuisi ja välille Kemi — Tornio suunniteltu moottoritierakennustyömaa pääsisi alkuun tuon suunnitelman mukaisesti vuonna 1997.

Mutta alue tarvitsee myös alemmaa tieverkostoa ja sen kunnossapitoa. Erityisesti toivoisin, että Kemi — Tornio-alueelta pohjoiseen valtatie 21 aina Kilpisjärvelle otettaisiin mukaan Euroopan liikenneverkostoon niin, että sen perusparantamiseen voitaisiin saada varoja myös Euroopan unionilta.

Lisäksi haluaisin erityisenä kohteena mainita Ranuan ja Simon välillä olevan tien perusparannuksen jatkamista välillä Tainiemi — Hosio. Tuo väli oikaisisi tieyhteyttä Ranuan ja Simon välillä 11,5 kilometriä, ja koko tiehankkeen pituus olisi 16,7 kilometriä ja kustannukset 17,9 miljoonaa markkaa. Tämä on erityisen tärkeää siksi, että tuota tietä myöten kulkee erittäin suuri määrä raskasta puutavaraa Posion, Ranuan ja Kuusamon alueelta Veitsiluodon ja Metsä-Botnian puunjalostuslaitoksille. Tien vaikutuspiiriin kuuluu myös Lumiaavan turvetyömaa, joka on erittäin merkityksellinen Veitsiluodon uudelle turvevoimalalle, joka on saatu rakennettua, kiitos myös valtiovallan avustustoimenpiteiden. Myös matkailuliikenne Ranuan suuntaan käyttää kyseistä tietä.

Mainitsin jo Veitsiluoto-nimen, joka on tietysti tänä päivänä menetettyä. Voidaan puhua Enson alaisesta tehtaasta ja siihen liittyvistä toimenpiteistä. Tuohon ikävään ratkaisuunhan sisältyi edellisen hallituksen osittain toteuttama, mutta ennen kaikkea lupaama Veitsiluoto-paketti, jolla olisi toteutettu Lapille tärkeitä hankkeita ja myös infrastruktuuriin perustuvia investointeja. Yksi tällainen oli Kolarin rautatieaseman parantaminen siten, että tavara- ja henkilöliikenne erotettaisiin ja sinne rakennettaisiin uusi asemaraken-

nus. Osittain kyseisiä töitä tehdään, mutta tarvittaisiin vielä muutamien miljoonien markkojen määrärahat, jotta hanke saataisiin toteutettua. Erityisen tärkeää tämä olisi myös Kolarista tapahtuvalle puutavaraliikenteelle, kuten myös matkailulle, sillä junat, jotka vievät turisteja niin Ylläkselle kuin entistä enemmän myös Leville, kulkevat sitä kautta. Matkailu voisi kehittyä entistä paremmin ja muodostaa entistä suuremman rungon Kolarin elinkeinoille ja elinkeinoelämän parantamiselle, joka on kärsinyt kaivosten ja myös Partekin sementtitehtaan lakkauttamisesta.

Arvoisa rouva puhemies! Kun hallitus työllisysohjelmassaan painotti myös julkisia investointeja yhtenä osana, toivon, että se myös käytännössä osoittaisi sen teoillaan ja ottaisi huomioon, että nämä esittämäni Lapin kannalta keskeiset ja tärkeät hankkeet olisivat mukana silloin, kun valiokunta lopullisia budjettiesityksiään laatii tai kun hallitus myöhemmässä vaiheessa tekee omia lisätalousarvioitaan tai työllisysohjelmiaan.

Ed. A i t t o n i e m i : Rouva puhemies! On surkeata ryhmätoverille sanoa näin, mutta olen sanonut aikaisemminkin: Lapin infrastruktuuriin, erityisesti tiestöön on uhrattu suunnattomasti varoja viime vuosikymmenien aikana. Siellä on melkein joka torpan pihaan tiet kuin meren jäätä tällä kertaa. Siellä on ainoastaan yksi tienpätkä, joka kaipaa korjausta, se on Nellimiin menevä tie. Varmasti ed. Manninenkin tietää, se on surkeassa kunnossa. Minäkin olen omalta osaltani ollut aikoinaan, kun oltiin hallitusvastuussa, tökkimässä sinne vähän rahaa, ja on saatukin tien kunnostus alkuun.

Tällä hetkellä tiestöön uhrattavia rahoja pitää hoitaa eteläiseen Suomeen, nimenomaan keskiseen Suomeen, mm. Hämeeseen. Jos ed. Manninen tulee joskus sightseeingille minun kannassani Hämeeseen, hän näkee, että Lapissa ei ole yhtään tietä niin huonossa kunnossa kuin Hämeessä monet kovin raskaan puutavaraliikenteen alla olevat tiet, mäkisiä, mutkaisia, huonopohjaisia, kun Lapissa on kaikki hiekan päälle rakennettua. Toisin sanoen Lappi ei tarvitse tässä mielessä mitään, ennen kuin eteläisen, keskisen Suomen ja Hämeen tiet on saatettu edes kohtuudella samanlaiseen kuntoon kuin Lapin tiet. Hämeessä on sentään liikennettäkin, Lapissa on vain poroja ja turisteja hyvin pitkälti. On otettava huomioon kansantalouden kannalta, missä tarvitaan teitä, sellaisia, joilla puu-

tavara voi kulkea ja kaikki se muu liikenne, jota myös teollisuus tarvitsee.

Ed. Olin merkitään läsnä olevaksi.

Ed. M a n n i n e n : Arvoisa rouva puhemies! Totean ed. Aittoniemelle, että esimerkiksi mainitsemani Kemi — Tornio-väli on liikenteeltään yksi Suomen vilkkaimpia tievälejä. Korjaukselle on myös liikenteelliset perusteet.

Mutta haluaisin muun tieverkon osalta todeta yhden seikan, kun mm. tänä päivänä olen tullut Ivalosta ja Inarin kunnasta Suomen Kuntaliiton kokouksesta. Kun siellä matkaa esimerkiksi terveyskeskukseen on 195 kilometriä, (Ed. Aittoniemi: Tie on hyvä!) se edellyttää myös, että tiet ovat kohtuulliset, kun synnytystuskissaan oleva äiti lähtee sieltä synnytyslaitokselle ja parhaassa tapauksessa joutuu jatkamaan Rovaniemelle vielä 300 kilometriä. Tarvitaan suhteellisen nopeita ja hyväkuntoisia teitä.

En väitä, ettei tarvetta ole Hämeessä, varmasti muuallakin Suomessa, mutta katson ja koen, että olosuhteet, etäisyydet ja matkat on otettava huomioon. Onhan esimerkiksi Inarin kunta yli 1,5 kertaa Uudenmaan läänin kokoinen. Kun Utsjoeltakin esimerkiksi lähdetään Rovaniemelle, se on sama matka kuin Helsingistä lähdettäisiin käymään Iisalmissa, ja se edellyttää, että liikennevälineet ja liikenneverkostot ovat kunnossa.

Ed. T a k k u l a (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On tietenkin ikävää käydä näin jäsenten välisiä keskusteluja, mutta ymmärrän, että ed. Aittoniemi hyvin usein muistelee sitä aikaa, kun hän nuorena miehenä oli metsurina ja muissakin metsätöissä Lapissa. On totta, että silloin keskustalainen aluepolitiikka toimi, silloin tiet siihen aikaan nähden olivat hyvässä kunnossa. Mutta valitettavasti nyt on todettava muutama vuosi itsekin Tampereen suunnalla laulua opiskelleena — kunnes huomasi, että tässä maassa laulaen ei elä eikä lausuen tule leipä — että tiet olivat kuin parkettia, ne olivat kuin pöydän pintaa, mitä pitkin mentiin. Mutta tänä päivänä teiden kunto Lapissa ei ollenkaan vastaa sitä käsitystä, jonka ed. Aittoniemi populistisesti antoi.

Meidän täytyy nyt nähdä kokonaisuus. Lähtökohta kai on se, että tiet niin Hämeessä kuin Lapissakin voisivat olla parhaassa mahdollisessa kunnossa. Meillä on pitkä talvi, vaikeat keliolo-

suhteet, ne on huomioitava, eikä niin, että me alamme jakaa ikään kuin maata kahtia tai vastakkain, että pohjoisen teitä ei voida kehittää mutta etelässä olisi jokin painopistealue. Tasaisesti kehitetään.

Koskien sitä, mitä ed. Manninen perustellussa ja hyvässä puheenvuorossa sanoi esimerkiksi Ranuan ja Simon välisestä tiestä, toivotan ed. Aittoniemen tervetulleeksi. Lähdetään talvella pyöräilemään sitä tietä pitkin. Katsotaan, mikä on hyvä tie ja mikä on vähän huonompi tie. Se on niin kuin meren pohjaa, nimenomaan vanhaa merenpohjaa, ei jäätä. Tässä mielessä toivoisin asiallisuutta ja malttia, vaikkakin tiekeskustelussa tahtoo näillä korkeuksillakin aina pientä pyhää kiihtymistä tapahtua.

Ed. Olin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Lyhyesti kommentaisin vain tiekeskustelua. Mielestäni tiekeskustelussa yleensä on hieman sokeita pisteitä. Olennaista nimittäin on kiinnittää kahteen seikkaan huomiota: etäisyyksiin, jotka pohjoisessa ovat pidemmät kuin etelässä, ja toisaalta teiden laatuun. Esimerkiksi oman vaalipiirini Keski-Suomen teistä 51 prosenttia on ihan sorapäällysteisiä, ja se on korkein luku Suomessa, eli tilanne muualla Suomessa on hyvin erilainen kuin väkirikkaissa asutuskeskuksissa.

Ed. A i t t o n i e m i (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Ei siitä mihinkään päästä. Eivät etäisyydet sillä pienene, vaikka teitä tehtäisiin uusia, kun viivasuora tasainen tie kulkee jo tietyistä paikasta tiettyyn paikkaan. Ei siitä asiasta mihinkään pääse. Mutta sanaakaan en peru. Sen verran perun vielä, että olisin totuudenmukainen: On toinenkin huono tie, joka on vielä Lapis- sa Nellimin tien lisäksi. Se on 26 kilometriä Sodankylästä pohjoiseen. Vasemmalla lukee Rajala, menee Rajalan keisarin maille, sinne missä on kultakaivoksiakin tekeillä. Se on tie, joka on suhteellisen kapea, mutta kylläkin suora. Sille voitaisiin vielä antaa rahaa mutta ei mihinkään muualle.

Ed. M y l l y n i e m i : Arvoisa puhemies! Ehkä on vaaratonta olla ed. Aittoniemen kanssa eri mieltä asiassa, koska meiltä on molemmilta aseetkin pois riisuttu.

Ed. Mannista puolustan asiassa. Etelässä puhutaan liikennemääristä, annetaan väärä kuva, lasketaan liikennemääriä viikonloppujen mukaisesti. Pohjoisessa, esimerkiksi Tornion ja Kem- in

välillä, on samat liikennemäärät myös arkipäivisin.

Minua yritettiin saada kesämökkiporukkaan pohjoiseen päin. Oulusta oli matkaa kesämökille 700 kilometriä, Oulusta Helsinkiin on 620 kilometriä. Matkat ovat ehdottomasti ainakin yhtä tärkeä asia kuin liikenteen määrä.

Ed. Tykkyläinen: Arvoisa puhemies! Ajattelin, että en puhuisi enää näistä talousarvioaloitteista, mutta on pakko sen johdosta, että meidän tulee kehittää Suomen teitä tasapuolisesti ottaen huomioon aluepoliittiset näkökohdat, ja sen johdosta voidaan sanoa, että Lappi on tarvinnut omat tiensä ja tarvitsee edelleen aivan samalla tavalla kuin Itä- ja Keski-Suomi tulee tarvitsemaan. Me tarvitsemme niitä nimenomaan elinkeinoelämän johdosta ja tietenkin myös sen johdosta, että ihmisillä on turvallista liikkua teillä. Se ei ole pelkästään teiden parantamista, vaan otetaan huomioon turvallisuuskysymys. Toivoisin, että kun tiedot käsitellään liikennejaostossa, siellä otettaisiin huomioon nämä asiat, että ei vain Etelä-Suomeen tule tietöitä ja -parannuksia, vaan että tasapuolisesti kohdellaan koko maata.

Sitten haluaisin tässä puheenvuorossa puuttua vielä sotaveteraanien asemaan ja myös invalidien asemaan sen johdosta, että kuntoutusmäärärahoja tulisi lisätä näiden molempien ryhmien kohdalla. Kun tiedetään, että myöskin kotirintamalla olevat naiset ovat tehneet merkittävän työn sodan oloissa, niin heillekin kuuluu kuntoutus. Toivotaan, että valiokunnissa eri puolueiden edustajat taistelevat näiden määrärahojen puolesta.

Ed. Ala-Nissilä: Arvoisa puhemies! Minäkin ensinnäkin todella toivon, että valtiovarainvaliokunnan liikennejaostossa syntyy linjakas mietintö. Viime vuonna kyllä jaoston aikaansaama mietintö oli sellainen toiveiden tynnyri, jossa ei ollut oikeastaan juurikaan tiepoliittista linjaa.

Haluaisin ensinnäkin todeta, ennen kuin menen varsinaiseen aloitteeseen, sen, että Eurooppa 18-tiehanke on ainoa tiehanke Suomessa, mihin voidaan saada EU-rahaa, ja sen pitäisi kulkea nyt ykkösenä kaiken muun edellä.

Toinen asia on, että ennen kuin kovin suuria uusia tiehankkeita aloitetaan, pitäisi katsoa olemassa olevat tiet. Toisaalta myöskin Etelä-Suomessa ovat nämä ratahankkeet, niiden sähköistäminen. Vihreät ovat esittäneet useissa yhteyk-

sissä joukkoliikenneratkaisuna nimenomaan rautateitä, ja totta kai se on ympäristöystävällinen ja hyvä ratkaisu.

Etelähämäläiset ja varsinaissuomalaiset kansanedustajat ovat tehneet yhteisaloitteen Turku — Toijala-radan sähköistämisestä. Sehän on hanke, joka on kesken, joka on jo aloitettu. Mutta se vaatisi rahoituksen, jotta se voitaisiin saattaa loppuun. Sillä tavalla voitaisiin Turun ja Tampereen välillä tämä yksi sivu Turku — Helsinki — Tampere-kolmiota myöskin sähköistää vielä tällä vuosituhannella. Se olisi todella toimiva vaihtoehto joukkoliikenteelle, ja mielestäni se pitäisi nyt ottaa tähän talousarvioon mukaan. Kaikki asiasyyt sitä puoltavat, ennen kuin uusia suuria tiehankkeita Suomeen — esimerkiksi Kehä II:n tapaisia tiehankkeita — väkisin ruvetaan aloittamaan pikkumäärärahalla lisätalousarvioteitse.

Ed. Väistö: Arvoisa puhemies! On ymmärrettävää, että teistä ja rautateistä keskusteltaessa jokaiselle ovat oman alueen liikenneyhteydet tärkeät. Minusta olisi hyvin tärkeää tässä tilanteessa, että maata ja liikennepolitiikkaa katsotaan kokonaisuutena niin, että kunkin alueen ja maakunnan tarpeet — niin elinkeinojen kehittämisen ja matkailun siihen luettuna kuin myös paikallisen muun liikkumisen — tulisivat mahdollisimman hyvin hoidettua.

Tässä mielessä vähän huolettaa se, että nykyisen hallituksen linja poikkeaa siitä tarpeesta, joka maakuntien tiestön — maanteiden ja rautateiden — kehittämisen kannalta meillä on ja jota kuvastaa talousarvioaloitteiden määrä juuri näissä asioissa. Euroopan unionin itäisimmän maakunnan kannalta on myös hyvin tärkeää, että siellä on liikenneyhteydet kunnossa, ja ei riitä, että on päätiestö tai päärautatiet, vaan myös alemman asteinen tiestö.

Olen ollut mukana Pohjois-Karjalassa edistämässä meille tärkeää Joensuusta Kuopioon suuntautuvaa tiehanketta, sen investointia juuri Joensuu — Ylämylly-alueella, ja toista hyvin kauan esillä ollutta rautatiehanketta Nurmekselta Kontiomäen ja Oulun suuntaan. Mielestäni nämä sopsivat juuri nyt työllisyysyistä aloitettaviksi ja rahoitettaviksi.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja talousarvioaloitteet lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

37) Lisätalousarvioaloitteet 32—38/1995**Lähetekeskustelu**

Ensimmäinen varapuhemies:
Ilmoitetaan, että edustajien tekemät lisätalousarvioaloitteet ovat tänään nähtävinä eduskunnan kansliassa pääsihteerin huoneessa.

Puhemiesneuvosto ehdottaa, että lisätalousarvioaloitteet lähetettäisiin valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelua ei synny.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja lisätalousarvioaloitteet lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Ensimmäinen varapuhemies:
Eduskunnan seuraava täysistunto on huomenna perjantaina kello 13.

Täysistunto lopetetaan kello 20.20.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen
